

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

ΠΡΑΞΗ: "ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ"

Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας
και Θρησκευμάτων
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε
άτομα με αναπηρίες»

Σχεδιασμός και παραγωγή διδακτικών προτάσεων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ξένης για ΑμεΑ: Απώλεια όρασης με βάση τον Αστερία 2.

Σύνταξη: Αικατερίνη Αθανασιάδου	Επιμέλεια: Χριστίνα Μητσοπούλου	Υπεύθυνες/οι Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου Μαρία Δημητρακοπούλου (Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού και Δημήτριος Τζιμώκας)
---	---	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμάν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα	2
1. Εισαγωγή	3
2. Θεωρητικό πλαίσιο	4
2.1. Θεωρητικές/Παιδαγωγικές προσεγγίσεις	4
2.2. Ο ρόλος του δασκάλου	5
2.3. Ο ρόλος των μαθητών	6
2.4. Διδακτική σκοπιμότητα	6
2.5. Έμφαση στις δεξιότητες του μαθητή	7
3. Διδακτικά σενάρια	10
Βιβλιογραφία – Αρθρογραφία	27
4. Μεταγραφή για εκτύπωση σε Braille (Αστερίας 2/Βιβλίο μαθητή)	28
5. Προσαρμογή Αστερίας 2	44
5.1. Βιβλίο μαθητή	44
5.2. Γραπτές ασκήσεις	61

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμῶν

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν σύγγραμμα αφορά την εκπόνηση διδακτικών σεναρίων πάνω σε επιλεγμένη ενότητα του διδακτικού εγχειριδίου *Αστερίας 2* για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε μαθητές σχολικής ηλικίας 7-11 χρονών με ολική απώλεια όρασης. Η επιλεγμένη ενότητα μεταγράφηκε σύμφωνα με τις οδηγίες μεταγραφής για άτομα με μερική ή ολική απώλεια όρασης και αποτελεί τη βάση του διδακτικού υλικού. Στόχος είναι να δοθεί ένα παράδειγμα μεταγραφής διδακτικού υλικού για το κοινό και τους διδάσκοντες καθώς και εναλλακτικές προτάσεις διδασκαλίας (διδακτικά σενάρια), ώστε να αποτελέσουν οδηγό-βοήθημα ως αφετηρία για το διδάσκοντα στο ειδικό αυτό κοινό.

Η επιλογή και η διαμόρφωση του περιεχομένου της διδασκαλίας έγινε με βάση τις γλωσσικές ανάγκες των μαθητών αλλά και τις ειδικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες λόγω της αναπηρίας της όρασης, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα διδακτικό υλικό και να προταθούν τρόποι διδασκαλίας με απώτερο σκοπό το μεγαλύτερο δυνατό όφελος του μαθητή. Τα διδακτικά σενάρια καθώς και το διδακτικό υλικό εντάσσονται στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης. Για το λόγο αυτό διαμορφώθηκε μία προσέγγιση, η οποία έχει μια συγκεκριμένη κατεύθυνση στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, καθώς αντιμετωπίζει τη γλωσσική ικανότητα ως δεξιότητα και όχι ως γνώση. Με αυτό το υλικό η δεξιότητα στην επικοινωνιακή χρήση της γλώσσας αναλύεται στα διάφορα συστατικά της, τα οποία αποτελούν τις βασικές κατηγορίες (περίσταση επικοινωνίας – θέματα επικοινωνίας – γλωσσικές λειτουργίες – γενικές και ειδικές έννοιες και γλωσσικά στοιχεία).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσες νωμών

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Θεωρητικές/Παιδαγωγικές προσεγγίσεις

Η διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας σε άτομα με προβλήματα όρασης είναι ένας τομέας, ο οποίος δεν έχει λάβει την πρέπουσα προσοχή μέχρι σήμερα και αποτελεί πρόκληση για όλους τους δασκάλους των μαθητών με απώλεια όρασης, διεγείροντας τη δημιουργικότητά τους, καθώς δεν υπάρχει επαρκές θεωρητικό υπόβαθρο σχετικά με αυτό το θέμα. Επιλέγοντας ένα συγκεκριμένο τρόπο προσέγγισης, ο δάσκαλος ατόμων με απώλεια όρασης θα πρέπει να λάβει υπόψη του τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς της συγκεκριμένης ομάδας και την εξάρτηση των κινήτρων τους από την απόκτηση της επικοινωνιακής ικανότητας. Όταν τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα, δεν πρέπει να έρχονται αντιμέτωπα με την αποτυχία. Οι παραπάνω προϋποθέσεις μπορούν να εκπληρωθούν καλύτερα με την εφαρμογή της επικοινωνιακής προσέγγισης όσον αφορά τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Κάποια ευδιάκριτα χαρακτηριστικά της επικοινωνιακής προσέγγισης φανερώνουν την καταλληλότητα για τους μαθητές με απώλεια όρασης:

- Οποιοσδήποτε μηχανισμός, ο οποίος βοηθάει τους μαθητές, είναι αποδεκτός, αρκεί να διαφοροποιείται σύμφωνα με την ηλικία, τα ενδιαφέροντά τους κ.λπ. Η αρχή αυτή προσφέρει στο δάσκαλο την ελευθερία να χρησιμοποιήσει ένα ευρύτερο φάσμα μεθόδων και τεχνικών.
- Προσπάθειες επικοινωνίας μπορούν από την αρχή να ενισχυθούν.
- Η κριτική χρήση της μητρικής γλώσσας είναι αποδεκτή όπου είναι εφικτή.
- Η ανάγνωση και η γραφή μπορούν να ξεκινήσουν από την πρώτη μέρα εάν αυτό είναι επιθυμητό. Αυτή είναι μια πολύ σημαντική αρχή, καθώς η ικανότητα ανάγνωσης και γραφής Braille αποκτάται μέσω μιας διαφορετικής διδακτικής διαδικασίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

- Η γλωσσολογική ποικιλία αποτελεί την κεντρική έννοια του διδακτικού υλικού και της μεθοδολογίας, διότι δίνοντας έμφαση σε διαφορετικές μορφές της γλώσσας παρέχει τη δυνατότητα στο δάσκαλο να προετοιμάσει καλύτερα τους μαθητές, ώστε να έχουν κατάλληλες γλωσσολογικές αντιδράσεις σε διαφορετικές καταστάσεις.

2.2. Ο ρόλος του δασκάλου

Οι δάσκαλοι ξένων γλωσσών μαθητών με απώλεια όρασης ίσως θεωρήσουν την επικοινωνιακή μέθοδο αρκετά ευέλικτη και ευπροσάρμοστη στις ανάγκες των μαθητών τους, καθώς και στα επίπεδα του σχεδιασμού και της μεθόδευσης υπάρχει μεγαλύτερο περιθώριο προσωπικής ερμηνείας και διαφοροποίησης απ' ότι επιτρέπεται στις περισσότερες μεθόδους. Ο δάσκαλος για άτομα με απώλεια όρασης πρέπει να έχει μεγάλη φαντασία έτσι ώστε να μπορεί να δημιουργεί το κατάλληλο καθοδηγητικό υλικό και να προσαρμόζει το πρόγραμμα εκμάθησης της γλώσσας που έχει επιλέξει στις ανάγκες των μαθητών του. Ο ρόλος του δασκάλου, ωστόσο, επεκτείνεται για να περιλάβει την αξιολόγηση των αναγκών και τη μεγαλύτερη ενίσχυση των κατάλληλων μαθησιακών στρατηγικών.

Σε μία τάξη μαθητών με απώλεια όρασης ο δάσκαλος πρέπει να δουλέψει με μεγάλη προσοχή στο επίπεδο της διδακτικής διαδικασίας. Όσο καλά κι αν έχει προγραμματίσει το σχεδιασμό του μαθήματος, ή όσο κατάλληλο κι αν είναι το υλικό που έχει αποφασίσει να χρησιμοποιήσει, μπορεί να αποτύχει. Εάν ο δάσκαλος στερείται παιδαγωγικής ικανότητας και ευχέρειας, εάν δεν καταφέρει να νιώσει τον παλμό της τάξης του, μπορεί ακόμη και να αποθαρρύνει τους μαθητές, οι οποίοι εάν διορθώνονται διαρκώς ίσως να προτιμήσουν να μην ξαναμιλήσουν. Έτσι προτείνεται να ακολουθηθεί μία συνετή πολιτική διόρθωσης λαθών, και να ενθαρρύνεται η αξιολόγηση λαθών από τους ίδιους τους μαθητές. Η ύπαρξη μιας θετικής επικοινωνιακής ατμόσφαιρας στην τάξη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον «ελεγχόμενο αυθορμητισμό» του δασκάλου. Σε μία τάξη μαθητών με απώλεια

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

όρασης η ανία και το άγχος μπορεί εύκολα να επισημανθεί παρατηρώντας τις ιδιομορφίες στην έκφρασή τους (νευρικό κούνημα μπρος - πίσω ή έντονο πετάρισμα του ματιού τους).

2.3. Ο ρόλος των μαθητών

Πολλοί μαθητές με απώλεια όρασης αισθάνονται συναισθηματική ανασφάλεια όταν βρίσκονται σε ένα μάθημα ξένης γλώσσας. Όταν ένας μαθητής με φυσιολογική όραση αρχίσει να μιλάει, μπορεί να δει την αντίδραση του δασκάλου του ή των υπολοίπων μαθητών (έκφραση προσώπου, χειρονομίες επιδοκιμασίας, ή αποδοκιμασίας κλπ). Οι μαθητές με απώλεια όρασης στηρίζονται αποκλειστικά σε αυτό που ακούν. Έτσι, λοιπόν, ένας ευαισθητοποιημένος δάσκαλος πρέπει να δίνει στους μαθητές μικρές ακουστικές ενδείξεις, όταν μιλάνε. Οι μαθητές πρέπει να ενθαρρύνονται έτσι ώστε να ξεπεράσουν οποιαδήποτε συναισθήματα κατωτερότητας και να νιώσουν ίσοι με τους συμμαθητές τους όσον αφορά την επικοινωνία. Αυτό φυσικά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προσωπικότητα του δασκάλου. Παράλληλα με την εκμάθηση της γλώσσας ο μαθητής πρέπει να έχει την ευκαιρία να μάθει και για το πολιτιστικό υπόβαθρο της γλώσσας. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως υποκινητικός παράγοντας για τους μαθητές με προβλήματα όρασης, οι οποίοι συνήθως είναι πολύ πρόθυμοι να μάθουν ενδιαφέροντα πράγματα σχετικά με μία ξένη χώρα και έναν ξένο πολιτισμό.

2.4. Διδακτική σκοπιμότητα – Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινού-στόχος

Εγείροντας την αντιληπτική ικανότητα

Η προετοιμασία πριν την διδακτική διαδικασία είναι απαραίτητη για όλους τους δασκάλους, ειδικά για τους διδάσκοντες σε άτομα με προβλήματα όρασης, για να διασφαλιστεί τόσο η ποιότητα της παροχής διδασκαλίας, όσο και η κάλυψη των αναγκών του μαθητή. Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμών

είναι αναγκαία η πραγματοποίηση μιας πλήρους αξιολόγησης των ατομικών αναγκών του μαθητή. Συγκεκριμένα είναι απαραίτητα τα ακόλουθα: .

- Η κλινική διάγνωση της οφθαλμολογικής κατάστασης του μαθητή.
- Η επιλογή των προτιμώμενων επικοινωνιακών και διδακτικών μέσων (γραφή Braille, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και αναγνώστες οθόνης, ηχητικό υλικό, ραδιόφωνο, έντυπα και περιοδικά Braille, χαρτί με έντονες γραμμές ή ραβδώσεις, περιγράμματα και πίνακες, απτικά διαγράμματα ή εικόνες, μηχανές Braille για τα άτομα με ολική απώλεια όρασης ή μεγεθυντικοί φακοί, μεγεθύνσεις, έγχρωμο χαρτί για την επίτευξη αντίθεσης για άτομα με μειωμένη όραση κ.λπ.).
- Γνώση των ικανοτήτων του μαθητή όσον αφορά τη χρήση της μητρικής του γλώσσας.
- Περιβάλλον. Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της μαθησιακής εμπειρίας σε έναν μαθητή με αναπηρία στην όραση. Είναι σημαντικό να είναι σωστά προετοιμασμένη και σχεδιασμένη η αίθουσα. Τοποθέτηση θέσεων μαθητών σε σχήμα πετάλου, κατάρτιση των μαθητών σχετικά με την κινητικότητα και τον προσανατολισμό πριν την έναρξη των μαθημάτων, ώστε να εξοικειωθεί ο μαθητής με την τοποθεσία και τον περιβάλλοντα χώρο, μεταβλητός φωτισμός καθώς η κατάσταση όρασης του κάθε μαθητή διαφέρει, καλή ακουστική και ελαχιστοποίηση ενοχλητικών ήχων είναι μερικές συνιστώσες που πρέπει να λάβουμε υπόψη.

2.5. Έμφαση στις δεξιότητες του μαθητή

Οι τέσσερις κύριες δραστηριότητες κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου καθώς και οι δραστηριότητες παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου πρέπει να θεωρούνται ως αλληλοσυμπληρούμενα και να μη χρησιμοποιούνται μεμονωμένα. Οι προσεγγίσεις όσον αφορά την εκμάθηση αυτών των ικανοτήτων πρέπει να καλύπτουν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμῶν

τις ανάγκες του κάθε μαθητή με ολική τύφλωση καθώς οι ανάγκες του διαφέρουν από αυτές του μαθητή με μειωμένη όραση. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα εξής:

Ανάγνωση: Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι το άτομο με ολική τύφλωση διαβάζει στη σημερινή εποχή με δύο τρόπους: είτε μέσω της γραφής Braille (ΚΓΛ) είτε μέσω υπολογιστή σε πιο προχωρημένες εκπαιδευτικές βαθμίδες μέσω του αναγνώστη οθόνης. Στην περίπτωση αυτή, όμως, η Κατανόηση Γραπτού Λόγου γίνεται αυτόματα Κατανόηση Προφορικού Λόγου, γιατί ενώ επιτελεί τη λειτουργία της ανάγνωσης, πραγματοποιείται με ακουστικό τρόπο.

Γραφή: Ο γραπτός λόγος ίσως αποτελεί τη δυσκολότερη δεξιότητα που μπορεί να αναπτύξει ένας μαθητής με αναπηρία στην όραση. Είναι σημαντικό να δοθεί ισόποση βαρύτητα στη διδασκαλία της γραφής Braille και τη διδασκαλία χρήσης υπολογιστή και την ηλεκτρονική επεξεργασία κειμένου, αφού στη σύγχρονη εποχή είναι το μοναδικό εργαλείο άμεσης πρόσβασης και επικοινωνίας ενός ατόμου με αναπηρία στην όραση με το χώρο των βλεπόντων. Η ορθογραφία και η γραφή πρέπει να διδάσκονται παράλληλα, δίνοντας από την αρχή ιδιαίτερο βάρος στην ορθογραφία καθώς είναι σημαντικός ο αριθμός ατόμων με απώλεια όρασης που είναι ανορθόγραφοι.

Προφορικός λόγος: Αυτή είναι η λειτουργία της γλώσσας, η οποία προκαλεί τις μεγαλύτερες δυσκολίες σε πολλούς μαθητές με απώλεια όρασης, γιατί υπάρχουν πολλές παράμετροι που διέπουν την παραγωγή προφορικού λόγου όπως η σειρά ομιλίας, οι πληροφορίες και η ορολογία, η γλώσσα του σώματος κ.λπ. Οι μαθητές που είναι ολικά τυφλοί πρέπει να διδαχτούν και να αναπτύξουν τη μη φραστική επικοινωνία και τη γλώσσα του σώματος, η οποία πολλές φορές αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ομιλίας και επηρεάζει το νόημα και την κατανόηση. Εκτός αυτού, οι χειρονομίες σε μία γλώσσα ή έναν πολιτισμό μπορεί να διαφέρουν από τις χειρονομίες κάποιου άλλου πολιτισμού και έτσι να υπάρχουν ατοπήματα κατά την

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλῶσσαν νωμῶν

παραγωγή προφορικού λόγου. Οι μαθητές με απώλεια όρασης συχνά δεν αναγνωρίζουν τις ενδείξεις που φανερώνουν ότι κάποιος άλλος παίρνει το λόγο και δυσκολεύονται να εκφράσουν την γνώμη τους σε ένα σύνολο: Μια αποδεκτή συμπεριφορά πρέπει να συμφωνηθεί πριν από έναν διάλογο στην τάξη εφαρμόζοντας ένα σύνολο κανόνων: όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να συστηθούν έτσι ώστε να γνωρίζουν όλοι ποιος βρίσκεται στην αίθουσα και ποιος μιλάει κάθε φορά. Πρέπει να οριστεί ένας συντονιστής, ο οποίος θα διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων. Όταν ένας μαθητής επιθυμεί να εκφράσει την άποψή του, πρέπει να σηκώνει το χέρι του.

Οι συντονιστές, όταν δίνουν το λόγο, πρέπει να απευθύνονται στους μαθητές και όχι να τους γνέφουν ή να τους δείχνουν. Για να γίνεται κατανοητό ποιος παίρνει το λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ονόματα. Εάν οποιαδήποτε στιγμή, ακόμη και ο δάσκαλος θελήσει να βγει ή να μπει στην αίθουσα πρέπει να ενημερώσει την ομάδα. Είναι επίσης θεμιτό και μάλλον αναγκαίο να διδάχτεί στους μαθητές ότι για να δείχνουμε ενδιαφέρον σ' αυτά που λέει ο ομιλητής θα πρέπει να στρέφει το κεφάλι ή το σώμα του προς αυτόν. Το άτομο με απώλεια όρασης πρέπει να μάθει να στρέφεται προς το μέρος που ακούει τη φωνή για να δείξει ότι ακούει καθαρά αυτά που λέγονται.

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Περιεχόμενο και γενικά θεωρητικά χαρακτηριστικά

Οι προτάσεις των διδακτικών σεναρίων που ακολουθούν προσπαθούν να καλύψουν όλο το φάσμα των επικοινωνιακών γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών με απώλεια όρασης και αναφέρονται στην εξάσκηση της κατανόησης και παραγωγής προφορικού/γραφτού λόγου. Κρίνεται απαραίτητο να αναπτυχθούν μέσω της διδακτικής διαδικασίας όλες οι επικοινωνιακές δεξιότητες με ορισμένες, βέβαια, προσαρμογές λόγω της αναπηρίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

Οι μαθητές μας καλούνται να αναπτύξουν τη γλωσσική τους ικανότητα γλωσσικά, κοινωνιογλωσσικά και πραγματολογικά, οργανώνοντας και αναπτύσσοντας τις επιμέρους και τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους με σκοπό την επιτέλεση ενός καθήκοντος. Επιτυγχάνεται η ανάπτυξη της επικοινωνιακής τους γλωσσικής ικανότητας μέσα από ένα πλέγμα στρατηγικών, δραστηριοτήτων και πράξεων που επιτελούνται λόγω του ότι χρησιμοποιούν στρατηγικά τις δικές τους εξατομικευμένες ικανότητες και μεθόδους για να πετύχουν ένα αποτέλεσμα. Οι γλωσσικές ανάγκες έκφρασης των παιδιών αυτής της ηλικίας με τη συγκεκριμένη αναπηρία δε διαφέρουν σε τίποτα φυσικά από τις γλωσσικές ανάγκες των υπολοίπων παιδιών και περιστρέφονται κυρίως γύρω από το «εγώ» τους και τις σχέσεις τους με το μικρόκοσμο που τα περιβάλλει και μέσα στον οποίο ζούνε.

Εμπλέκονται, λοιπόν, διάφορα είδη δραστηριοτήτων όπως η ανάγνωση ενός κειμένου δυνατά, το άκουσμα και το τραγούδι μιας μελωδίας, η επικοινωνία και η συνεργασία με συμμαθητές τους σε ομαδικές εργασίες, η γραφή ασκήσεων, η περιγραφή ή η αφήγηση ενός συμβάντος, η συμμετοχή σε παιχνίδι κ.λπ.

Οι μαθητές μας, συνεπώς, καλούνται να επιτελέσουν μια σειρά επικοινωνιακών γλωσσικών διαδικασιών, δηλαδή, να δράσουν ως ομιλητές, συγγραφείς, ακροατές, αναγνώστες, και να εκτελέσουν μια σειρά ειδικευμένων ενεργειών.

- Για να παραγάγουν προφορικό λόγο καλούνται να σχεδιάσουν και να οργανώσουν ένα μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες), να διατυπώσουν ένα γλωσσικό εκφώνημα (γλωσσικές δεξιότητες) και να αρθρώσουν το εκφώνημα (φωνητικές δεξιότητες).
- Για να παραγάγουν γραπτό λόγο καλούνται να οργανώσουν και να διατυπώσουν το μήνυμα (γνωσιακές και γλωσσικές δεξιότητες), να γράψουν/δακτυλογραφήσουν στη μηχανή Braille ή/και τον υπολογιστή.
- Για να κατανοήσουν τον προφορικό λόγο καλούνται να ακροαστούν το εκφώνημα (ακροατικές φωνητικές δεξιότητες), να εντοπίσουν το γλωσσικό

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

μήνυμα (γλωσσικές δεξιότητες), να καταλάβουν το μήνυμα (σημασιολογικές δεξιότητες) και να ερμηνεύσουν το μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες).

- Για να κατανοήσουν τον γραπτό λόγο καλούνται να αντιληφθούν το γραπτό κείμενο (οπτική δεξιότητα που στην συγκεκριμένη ομάδα γίνεται απτική δεξιότητα), να αναγνωρίσει τη γραφή (ορθογραφικές δεξιότητες), να εντοπίσει το μήνυμα (σημασιολογικές δεξιότητες) και τέλος να ερμηνεύσει το μήνυμα (γνωσιακές δεξιότητες).

Ο διδάσκων σε μαθητές με απώλεια όρασης, όπως αναφέραμε και παραπάνω, μπορεί να χρησιμοποιήσει εκτός από τη συγκεκριμένη μέθοδο *Αστερίας 2* ανάλογα με τη διάθεση και την εφευρετικότητά του πλήθος ακουστικών, οπτικοακουστικών ερεθισμάτων, μεθόδων καθώς και ποικιλία υλικών ειδικά προσαρμοσμένων για το συγκεκριμένο κοινό – στόχο.

1^ο Διδακτικό Σενάριο

ΤΙΤΛΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΙΖΕΙ!

<p>Στόχοι</p>	<p>A. Γενικός στόχος:</p> <p>Εξάσκηση στην κατανόηση και παραγωγή γραπτού/προφορικού λόγου με στόχο:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Να μπορούν οι μαθητές να περιγράφουν την πρώτη μέρα στο σχολείο κάνοντας αναφορά στους συμμαθητές. 2. Να μπορούν να θέτουν ερωτήματα και να δίνουν απαντήσεις για θέματα σχετικά με το σχολείο. 3. Να μπορούν να κάνουν αναφορά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης και να το συγκρίνουν με το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας τους.
----------------------	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

	<p>Β. Ειδικός στόχος:</p> <p>1. Να γνωρίσουν τα σύμφωνα λ, σ, μ, ρ και να μάθουν τη γραφή τους σε Braille.</p> <p>2. Να γνωρίσουν τα χρώματα <i>μοβ, πορτοκαλί, ροζ</i> και <i>λαδί</i>.</p> <p>3. Να γνωρίσουν τα γραμματικά φαινόμενα της έκθλιψης και αποκοπής, ερωτηματικά, επίθετο επίρρημα <i>όλος/-η/-ο</i>, υποτακτική αορίστου, <i>ποιος/ποια/ποιο</i>, τακτικά αριθμητικά.</p>
Επίπεδο	A1-A2, παιδιά σχολικής ηλικίας 7-11 ετών
Διδακτικό εγχειρίδιο & υλικό	<i>Αστερίας 2</i> , βιβλίο βλεπόντων μεταγραμμένο σε μορφή Braille, σσ. 11-16. <i>Αστερίας 2</i> , Cd. Κάρτες Braille.
Διάρκεια	3 διδακτικές ώρες (135 λεπτά).
Είδος διδακτικής προσέγγισης	Μετωπική και ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, δραματοποίηση.
Προετοιμασία	A) Προετοιμασία της τάξης από το δάσκαλο με τοποθέτηση των θρανίων/ θέσεων των μαθητών σε σχήμα Π με το δάσκαλο στο κέντρο για να γίνει ευκολότερη η πρόσβαση σε όλους τους μαθητές. Η διάταξη αυτή προτείνεται να διατηρηθεί σταθερή, εκτός αν οι μαθητές είναι έτοιμοι για την πραγματοποίηση αλλαγών όσον αφορά την τοποθέτηση επίπλων και του υπόλοιπου εξοπλισμού. Η μεταφορά επίπλων ή η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>αλλαγή των αντικειμένων μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη του μαθητή και να επηρεάσει αρνητικά τη διδακτική διαδικασία.</p> <p>Β) Ύπαρξη χώρου για ελευθερία κινήσεων πίσω από τους μαθητές, όπου αυτό είναι απαραίτητο, για περισσότερη προσωπική επικοινωνία.</p> <p>Γ) Σαφής και καθοδηγητικός τόνος της φωνής του δασκάλου, επειδή ο ήχος και η φωνή είναι πολύ σημαντικά στοιχεία στην επικοινωνία.</p> <p>Δ) Τοποθέτηση φύλλων, βιβλίου, μηχανής και διορθωτικού υγρού Braille στις θέσεις εργασίας.</p>
<p>Στάδιο 1^ο</p> <p>Κατανόηση προφορικού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου</p> <p>1η διδακτική ώρα</p>	<p>Συστηνόμαστε μεταξύ μας με τέτοιο τρόπο ώστε να γνωρίζουν όλοι ποιος βρίσκεται στην αίθουσα και ποιος μιλάει κάθε φορά. Συντονιστής την πρώτη αυτή φορά μπορεί να είναι ο δάσκαλος, ο οποίος όταν δίνει το λόγο πρέπει να απευθύνεται στους μαθητές και όχι να τους δείχνει ή να τους γνέφει. Για να γίνεται κατανοητό ποιος παίρνει το λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ονόματα, π.χ. <i>Κατερίνα θα μιλήσεις μετά το Γιώργο</i>. Στην προκείμενη περίπτωση όπου συστηνόμαστε για πρώτη φορά και ζητούμενο είναι ο κάθε μαθητής να πει το όνομά του, μπορούμε να αρχίσουμε ως εξής: αγγίζουμε απαλά το χέρι ή τον ώμο του μαθητή που θέλουμε να ξεκινήσει και τον ρωτάμε το όνομά του. Στη συνέχεια περνάμε στον επόμενο λέγοντας: και δίπλα σου ποιος κάθεσαι; Πώς σε λένε; Προσπαθούμε να τονίζουμε πού κάθεσαι ο καθένας. Π.χ. Αφού πουν το όνομά τους, επαναλαμβάνουμε ότι από αριστερά προς τα δεξιά πρώτος είναι ο Γιώργος. Δίπλα στο Γιάννη είναι ο</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>Πέτρος κ.ο.κ. Στη συνέχεια περιγράφουμε το χώρο και τα υλικά που έχουμε από πριν τοποθετήσει στα θρανία, όπως βιβλία, μηχανές κ.λπ. προτρέποντας και καθοδηγώντας τους μαθητές να τα αγγίξουν και να λένε το όνομά τους, π.χ. Μπροστά σας είναι η μηχανή Braille και αριστερά από τη μηχανή είναι τα φύλλα. Γιώργο μπορείς να μας πεις τι υπάρχει δεξιά από τη μηχανή;</p>
<p>Στάδιο 2^ο Παραγωγή προφορικού λόγου</p>	<p>Ακούμε το cd του Αστερία «Πρώτη μέρα στο σχολείο». Το ακούμε μία δεύτερη φορά σταματώντας σε κάθε στροφή και προτρέπουμε τους μαθητές να τραγουδήσουν μαζί μας χωρίς να επιμένουμε ιδιαίτερα στην κατανόηση των λέξεων και χωρίς να δίνουμε έμφαση στην ερμηνεία.</p>
<p>Στάδιο 3^ο Κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου</p>	<p>Προτρέπουμε τα παιδιά να πάνε στο βιβλίο Braille στη σελίδα 15 και 16 του βιβλίου βλεπόντων (σε όλα τα βιβλία Braille αριστερά αναγράφεται η αρίθμηση της σελίδας βλεπόντων και δεξιά η αρίθμηση της σελίδας Braille). Διαβάζουμε και προτρέπουμε τους μαθητές να κάνουν τις ασκήσεις. Εισάγουμε τα γράμματα λ-μ-ρ-σ και προτρέπουμε τα παιδιά να τα γράψουν στη μηχανή Braille.</p> <p>Επειδή παράλληλα με τα γράμματα εισάγονται και 4 χρώματα, το ροζ, το μοβ, το πορτοκαλί και το λαδί, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι αν και ένας μαθητής με πρόβλημα όρασης δεν βλέπει και δεν μπορεί να ξέρει λόγω της αναπηρίας του τα χρώματα, αυτό δε σημαίνει ότι δεν πρέπει και να τα διδάχτει ή να τα χρησιμοποιεί, όταν παράγει λόγο. Ένας ωραίος τρόπος να διδάξουμε τα χρώματα είναι να τα συσχετίσουμε με γεύσεις που</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>γνωρίζει όπως φρούτα, καρπούς, κ.λπ. Π.χ. πορτοκαλί χρώμα έχει το πορτοκάλι, λαδί χρώμα έχει η ελιά ή το λάδι, μοβ έχει το δαμάσκηνο κ.ο.κ. Αν θέλουμε να το κάνουμε πιο βιωματικό, μπορούμε να έχουμε μαζί μας κομματάκια από τα αντίστοιχα φρούτα και να τους δώσουμε να τα γευτούν εισάγοντας παράλληλα τα χρώματα.</p>
<p>Στάδιο 4^ο Κατανόηση γραπτού Λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου</p> <p>Περίσταση 1^η : Πρώτη μέρα στο σχολείο, περιγραφή πρώτης μέρας στο σχολείο</p> <p>Γλωσσικές λειτουργίες : Περιγράψω πώς είναι η πρώτη μέρα στο σχολείο με αναφορά στους συμμαθητές</p>	<p>Ανάγνωση του τραγουδιού από το βιβλίο (σελ 11) (Μπορούμε ανά μία στροφή να βάλουμε να ακούσουν το τραγούδι και στη συνέχεια να το διαβάσουν.)</p> <p>A) Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης δίνουμε έμφαση προφορικά στο λεξιλόγιο που μας ενδιαφέρει (θεματικό λεξιλόγιο) π.χ. σχολείο, διάβασμα, δασκάλα, μαθήματα, κουδούνι, τάξη, έδρα, σχολική χρονιά κ.λπ. Προτείνεται οι άγνωστες λέξεις να γραφούν στο τέλος στα φύλλα Braille, αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της ανάγνωσης. Αυτό προτείνεται γιατί ένας μαθητής με φυσιολογική όραση θα χρειαστεί μόλις μερικά δευτερόλεπτα για να βρει το σημείο στο οποίο σταμάτησε, υπογραμμίζοντας συχνά την άγνωστη λέξη, ενώ ο χρήστης της γραφής Braille είναι αναγκασμένος να ψάχνει σε ολόκληρη τη σελίδα, αν διακόψει για να γράψει την άγνωστη λέξη, ξοδεύοντας πολύ περισσότερο χρόνο.</p> <p>Κατά τη διαδικασία της ανάγνωσης μπορούμε να επιλέξουμε ανάλογα με τις συνθήκες το χωρισμό της διαδικασίας σε τμήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση νοήματος • Επανάληψη νέων λέξεων ή «άτοπων»

	<p>πληροφοριών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χορήγηση πληροφοριών μέσα από το κείμενο για την κατανόηση του νοήματος • Δεύτερη ανάγνωση και ορισμός νοήματος • Διατύπωση ερωτήσεων οι οποίες θα απαντηθούν κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. <p>Σχετικά με την εισαγωγή λεξιλογίου: Στα άτομα με προβλήματα όρασης η παρουσίαση και η εξάσκηση του λεξιλογίου είναι πολύ σημαντικές, καθώς συχνά ο δάσκαλος είναι η κύρια και μοναδική πηγή μάθησης νέων λέξεων και εκφράσεων. Δεν είναι πολύ διαδεδομένο και δεν βρίσκουμε συχνά λεξικό σε μορφή Braille και πολλές φορές είναι κουραστικό να ανατρέχουν τα άτομα με προβλήματα όρασης σε λεξικά, ειδικά στις μικρότερες ηλικίες. Στην προκειμένη περίπτωση έχει προταθεί να μεταγραφεί σε Braille το λεξιλόγιο του Αστερία 2. Στη εισαγωγή του λεξιλογίου προτείνουμε δύο τρόπους ενδεδειγμένους για τα άτομα με προβλήματα όρασης. Είτε περιγράφοντας το νόημα της λέξης χρησιμοποιώντας γλώσσα, η οποία είναι ήδη γνωστή στους μαθητές, είτε χρησιμοποιώντας τη μητρική γλώσσα. Επισημαίνεται ότι η χρήση της μητρικής γλώσσας τουλάχιστον στα πρώτα επίπεδα εκμάθησης της ξένης γλώσσας είναι πολλές φορές αναγκαία, γιατί δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα άτομα με προβλήματα όρασης οπτικές εικόνες ή ερεθίσματα που να βοηθούν στην κατανόηση του λεξιλογίου. Άρα ο μόνος τρόπος είναι η λεκτική</p>
--	---

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

	<p>περιγραφή ή επεξήγηση. Κάποιες φορές ανάλογα με την ευρηματικότητα του δασκάλου μπορούν να χρησιμοποιηθούν ηχητικές εικόνες ή χρήση διδασκαλίας διδακτικού υλικού σχετικού με τα γεγονότα της καθημερινής ζωής ή με τη χρήση του σώματος ή των υπόλοιπων αισθήσεων (γεύση, αφή κ.λπ.) όπως προτείναμε πριν για την εκμάθηση των χρωμάτων.</p> <p>B) Δίνουμε έμφαση στα γραμματικά φαινόμενα της έκθλιψης και της αποκοπής, του επιθέτου <i>όλος, όλη, όλο</i> και του επιρρήματος <i>όλο</i>. π.χ. <i>τ' αυτιά, σ' όλα, μεσ' την, όλο κέφι, λέμε όλοι</i> κ.λπ.</p> <p>Προτείνεται η διδασκαλία των φαινομένων της έκθλιψης και της αποκοπής με τη χρήση του σώματος (τεχνική ολοκληρωμένης σωματικής ανταπόκρισης), η οποία είναι αρκετά διασκεδαστική για τα άτομα με προβλήματα όρασης. Στην προκειμένη περίπτωση κάνουμε χρήση των δαχτύλων του χεριού. Αντιπροσωπεύουμε την κάθε λέξη με ένα δάχτυλο του χεριού μας. Π.χ. για την πρόταση «μεσ' την τάξη» ο αντίχειρας είναι το «μέσα», ο δείκτης είναι το «την» και ο παράμεσος είναι η «τάξη». Ο δάσκαλος πρέπει πρώτα να αφήσει τους μαθητές να αισθανθούν την κίνηση του χεριού του και μετά να τους αφήσει να κάνουν την κίνηση οι ίδιοι. Εξηγούμε ότι, όταν ενώσουμε τον αντίχειρα με τον δείκτη, οι δύο λεξούλες ενώνονται και γίνονται «μεσ'την».</p>
<p>Στάδιο 5^ο Κατανόηση Γραπτού</p>	<p>Ρωτάω – απαντάω (σελ 12) Πώς πήγε η πρώτη μέρα στο σχολείο;</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσες νωμών

<p>Λόγου και Κατανόηση</p> <p>Προφορικού Λόγου</p> <p>2η διδακτική ώρα</p> <p>Περίσταση 2^η: καθημερινή ζωή, καλωσόρισμα, ερωτήσεις – απαντήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες της πρώτης μέρας της σχολικής χρονιάς</p> <p>Γλωσσικές λειτουργίες: Να μπορούν να ρωτούν και να απαντούν για θέματα σχετικά με το σχολείο</p>	<p>Πριν βάλουμε στους μαθητές να ακούσουν το cd, περιγράφουμε την περίσταση επικοινωνίας, π.χ. ο Άρης επιστρέφει στο σπίτι μετά το σχολείο, όπου τον περιμένουν ο πατέρας του και η μητέρα του και του κάνουν ερωτήσεις για το πώς πέρασε την πρώτη μέρα στο σχολείο.</p> <p>A) Βάζουμε τους μαθητές να ακούσουν μία φορά τον διάλογο. Κάνουμε λίγες γενικές ερωτήσεις στη μητρική γλώσσα των μαθητών για να δούμε αν κατάλαβαν το νόημα, π.χ. <i>Έκαναν μάθημα ο Άρης την πρώτη μέρα του σχολείου; Έχουν πολλά μαθήματα φέτος;</i> Στη συνέχεια τους βάζουμε να το ακούσουν άλλη μία φορά και κάνουμε πιο στοχευμένες ερωτήσεις, π.χ. <i>Τι μαθήματα έχει ο Άρης; Με ποιον κάθισε ο Άρης;</i> Δεν επιμένουμε αν οι μαθητές δεν μπορούν να απαντήσουν.</p> <p>B) Στη συνέχεια διαβάζουν οι μαθητές το κείμενο. Εισάγουμε το νέο λεξιλόγιο προφορικά διακόπτοντας όπου χρειάζεται την ανάγνωση ανάλογα με τις απορίες των μαθητών. Όπου υπάρχουν ηχητικές εικόνες, π.χ. τρίξιμο πιρουνιών ή πιάτων την ώρα που τρώει ο Άρης, άνοιγμα - κλείσιμο ψυγείου κ.λπ., τότε κάνουμε μια σύντομη περιγραφή της εικόνας. Προσέχουμε όμως να μη διακόπτουμε την ανάγνωση για την περιγραφή παρά μονάχα αν κρίνεται αναγκαίο για την κατανόηση του νοήματος. Στο τέλος διαμορφώνουμε ερωτήσεις. Στο κείμενο υπάρχουν αναφορές σε υλικά που χρησιμοποιούν παιδιά με φυσιολογική όραση, όπως μαρκαδόροι, μπλοκ ζωγραφικής, τετράδια κ.λπ. Η χρήση</p>
--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

του συγκεκριμένου λεξιλογίου οπωσδήποτε δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των παιδιών με πρόβλημα όρασης, όμως θα μπορούσε να γίνει αναφορά κατά την παρουσίαση του συγκεκριμένου λεξιλογίου σε σύγκριση με τα υλικά που χρησιμοποιεί ένας μαθητής με πρόβλημα όρασης με μορφή ερωτήσεων, π.χ. *Ποια υλικά χρησιμοποιούν στην τάξη τα παιδιά με όραση; (μαρκαδόρους, στυλό, τετράδια κ.λπ.) Ποια υλικά χρησιμοποιείτε εσείς; (μηχανές Braille, φύλλα, υπολογιστή κ.λπ).*

Γ) Το κείμενο προσφέρεται για να δώσουμε έμφαση στα γραμματικά φαινόμενα υποτακτική αορίστου, συγκριτικό βαθμό, το ερωτηματικό *πόσος-πόση-πόσο* και για να δώσουμε έμφαση στον τονισμό και τα επιφωνήματα.

Η προφορά, ο τονισμός και ο ρυθμός αν και συχνά παραμελούνται, αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της ομιλίας μιας ξένης γλώσσας. Συνήθως τα προβλήματα είναι δύο: η κακή ηχητική αντίληψη και η κακή άρθρωση. Οι δάσκαλοι λοιπόν θα πρέπει να επιμείνουν στη σωστή προφορά των λέξεων, η οποία είναι μία δύσκολη και μακρά διαδικασία. Οι μαθητές με φυσιολογική όραση μπορούν να παρακολουθήσουν προσεκτικά τα χείλη του δασκάλου τους και η διαδικασία μάθησης των άγνωστων ήχων αποτελεί σε μεγάλο βαθμό δική τους ευθύνη. Σε αυτήν την περίπτωση οι μαθητές με πρόβλημα όρασης θα χρειαστούν περισσότερες διευκρινήσεις και πρακτική εξάσκηση. Ο δάσκαλος, λοιπόν, θα πρέπει να γνωρίσει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	<p>καλά σε ποιο σημείο του στόματος αρθρώνεται ο κάθε ήχος και να εξηγεί τη θέση των χειλιών και της γλώσσας σε κάθε προβληματική περίπτωση.</p> <p>Μία καλή πρακτική είναι να εξηγεί ο δάσκαλος στους μαθητές πώς ονομάζεται το κάθε σημείο του στόματος (στη μητρική του γλώσσα) και έπειτα να εξηγεί από πού βγαίνει ο ήχος.</p> <p>Τα επιφωνήματα και ο τονισμός μπορούν να διδαχθούν με το χτύπημα των χεριών, που αποτελεί ένα γρήγορο τρόπο έμφασης του τονισμού, χωρίς ιδιαίτερη χρήση διδακτικών υλικών.</p> <p>Π.χ. Πω! Πω! Χτύπημα χεριών Γεια, μαμά! Χτύπημα χεριών Γεια, μπαμπά! Χτύπημα χεριών</p>
<p>Στάδιο 6^ο Παραγωγή Προφορικού Λόγου και Παραγωγή Γραπτού Λόγου</p>	<p>Εγώ (σελ 13)</p> <p>A) Είναι το στάδιο παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου σε σχέση με τα ενδιαφέροντα και την προσωπική ζωή των ίδιων των μαθητών, μεταβάλλοντας τη μεθοδολογία από επικοινωνιακή σε βιωματική.</p> <p>Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες των δύο ατόμων και τους εξηγούμε ότι ο ένας θα πάρει συνέντευξη από τον άλλο χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις που δίνονται και θα καταγράψει τις απαντήσεις του συνομιλητή του με τη μορφή σημειώσεων σε μία σελίδα Braille. Στο τέλος ο καθένας θα παρουσιάσει στους υπόλοιπους το φίλο του και τα ενδιαφέροντά του.</p> <p>B) Η ερώτηση 10, η οποία έχει προσαρμοστεί ειδικά για τα παιδιά με προβλήματα όρασης «Γράψε τα ονόματα</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

	<p>των συμμαθητών σου που κάθονται στα θρανία μπροστά σου, πίσω σου, δεξιά σου, αριστερά σου ή δίπλα σου» μπορεί να πραγματοποιηθεί ως εξής, αν έχουμε περισσότερους των 4 μαθητών στην τάξη: Χωρίζουμε τους μαθητές σε δύο ομάδες. Τους εξηγούμε ότι θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα σχεδιάγραμμα ή αλλιώς απτικό χάρτη με τη θέση τους στην τάξη, τον οποίο θα αναρτήσουν αργότερα στον τοίχο της τάξης τους. Η μία ομάδα αναλαμβάνει να γράψει σε κάρτες Braille τα δεδομένα «μπροστά», «πίσω», «αριστερά», «δεξιά» κ.λπ. και η άλλη ομάδα τα ονόματα των μαθητών στην τάξη. Στη συνέχεια τοποθετούν τις κάρτες στον τοίχο σύμφωνα με τη διάταξη που κάθονται, επάνω τοποθετούν τον τοπικό προσδιορισμό και από κάτω το όνομα του συμμαθητή τους, ώστε να σχηματιστεί ένα σχεδιάγραμμα, το οποίο μπορούν όλοι να αγγίξουν, να εξερευνήσουν και να διαβάσουν.</p>
<p>Στάδιο 7^ο Παραγωγή Προφορικού Λόγου και Παραγωγή Γραπτού Λόγου 3η διδακτική ώρα Περίσταση 3^η : Το ελληνικό σχολείο Γλωσσικές λειτουργίες:</p>	<p>Πολιτισμός (σελ 14) Α) Αναφορά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ζητούμε από τους μαθητές να διαβάσουν τα δεδομένα από το βιβλίο τους και δίνουμε έμφαση στα τακτικά αριθμητικά και τα ουσιαστικά στη γενική ενικού, π.χ. πρώτη δημοτικού, δεύτερα δημοτικού, αλλά και στην έκφραση «πάω στη δεύτερα» και όχι «πάω στη δεύτερη». Μπορούμε, για να δούμε αν κατάλαβαν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, να τους κάνουμε ερωτήσεις όπως: «Ο Γιώργος είναι 8 χρονών. Τι τάξη</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

<p>Αναφέρω το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα καθώς και το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μου και τα συγκρίνω μεταξύ τους.</p>	<p>πάει;»</p> <p>B) Κάνουμε τη δραστηριότητα «Γράψε πώς είναι το σχολείο στη χώρα σου». Αυτό θα μπορούσε να είναι και ατομική άσκηση για το σπίτι.</p> <p>Ανάλογα με το χρόνο που διαθέτουμε, θα μπορούσαμε να την κάνουμε και στην τάξη. Για να την κάνουμε πιο ενδιαφέρουσα θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και εδώ τις κάρτες γραφής Braille. Οι κάρτες αποτελούν έναν καλό τρόπο καθοδηγούμενης πρακτικής εξάσκησης που μπορεί να μην είναι βέβαια συναρπαστικός, αλλά κινεί το ενδιαφέρον των μαθητών.</p> <p>Τους λέμε λοιπόν ότι ένας συμμαθητής τους είναι Έλληνας, που ήρθε να τους επισκεφτεί στο σχολείο τους, και οι υπόλοιποι πρέπει να του παρουσιάσουν το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας τους για να δει αν μπορεί να φοιτήσει στο σχολείο τους και σε ποια τάξη θα πάει.</p> <p>Έτσι, αν οι μαθητές μας προέρχονται από την ίδια χώρα και το ίδιο εκπαιδευτικό σύστημα, θα μπορούσαν να χωριστούν σε δύο ομάδες όπου η μια ομάδα θα ετοιμάσει τις κάρτες που έχουν τις ηλικίες, μια άλλη τις διαβαθμίσεις της εκπαίδευσης δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο και η τελευταία τα τακτικά αριθμητικά πρώτη, δεύτερα κ.λπ. Στο τέλος θα κληθούν να συνεργαστούν όλοι μαζί για να τοποθετήσουν στο τραπέζι τις κάρτες τους με τη σωστή σειρά και να ορίσουν έναν συμμαθητή τους που θα κάνει την παρουσίαση στον Έλληνα επισκέπτη του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας</p>
--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

	τους.
Συμπληρωματικές ασκήσεις	Αν το κρίνει σκόπιμο ο διδάσκων και αν υπάρχει χρόνος, μπορεί να αξιοποιήσει στο τέλος τις ασκήσεις από το Τετράδιο ασκήσεων του Αστερία 2, οι οποίες μπορούν να μεταγραφούν σε Braille σύμφωνα με τις οδηγίες μεταγραφής που έχουμε δώσει.

2^ο Διδακτικό Σενάριο

ΤΙΤΛΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Στόχοι	Εξάσκηση στην Κατανόηση Προφορικού Λόγου και την Κατανόηση Γραπτού Λόγου, Παραγωγή Προφορικού και Γραπτού λόγου με στόχο: 1. Να μπορούν οι μαθητές/-τριες να χαρακτηρίζουν τους Θεούς σχετικά με το ρόλο που είχαν στην αρχαιότητα. 2. Να μπορούν να συζητούν και να περιγράφουν τις ενδυμασίες και τα αντικείμενα που κρατούν οι Θεοί. Ειδικότεροι στόχοι: 1. Επανάληψη και διδασκαλία της Γενικής πτώσης μέσω των ασχολιών των Θεών και όλων όσων προστατεύουν. 2. Εμπέδωση του ρήματος «είμαι» και του ρήματος «μιλώ» στον ενεστώτα οριστικής.
Επίπεδο	A1-A2 παιδιά σχολικής ηλικίας 7-11 ετών
Διδακτικό εγχειρίδιο/υλικό	Αστερίας 2, σελ 26 - 29 του βιβλίου βλεπόντων μεταγραμμένο σε μορφή Braille. Cd Αστερία 2 Υφάσματα, χαρτί- χαρτόνι, ψαλίδια, χοντρό σχοινί.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμᾶν

Διάρκεια	2 διδακτικές ώρες (90 λεπτά)
Είδος διδακτικής πρακτικής	Μετωπική διδασκαλία, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, δραματοποίηση
Προετοιμασία	<p>Προετοιμασία της τάξης σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο σενάριο 1.</p> <p>Τοποθετούμε σε εύκολο και προσβάσιμο μέρος τα υλικά τα οποία χρειαζόμαστε για την παρουσίαση και κατασκευή ορισμένων στοιχείων που είναι εύκολα να κατασκευαστούν από τους μαθητές σχετικά με την ενδυματολογία και τα σύμβολα των Θεών.</p>
<p>Στάδιο 1^ο</p> <p>Κατανόηση προφορικού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου</p> <p>1η διδακτική ώρα</p> <p>Γλωσσικές λειτουργίες :</p> <p>1. Να μπορούν οι μαθητές/τριες να χαρακτηρίζουν τους Θεούς σχετικά με το ρόλο που είχαν στην αρχαιότητα</p> <p>2. Να μπορούν να συζητούν και να περιγράφουν τις</p>	<p>Ακούμε το cd του Αστερία «Οι Θεοί του Ολύμπου», όπου γίνεται η παρουσίαση των Θεών του Ολύμπου.</p> <p>Το ακούμε μία δεύτερη φορά, σταματώντας σε κάθε Θεό και τους περιγράφουμε προφορικά τα σύμβολα του κάθε Θεού, και κάποια στοιχεία για την ενδυμασία τους.</p> <p>Εισάγουμε προφορικά τις λέξεις χιτώνας, χλαμύδα, σκήπτρο, ασπίδα, δόρυ, τόξο, άρπα, τρίαινα, κ.λπ.</p> <p>Παράλληλα, συζητάμε με τους μαθητές, κάνοντας ερωτήσεις να πουν το ρόλο που είχαν στην αρχαιότητα π.χ. Άρης, θεός του πολέμου, Ερμής, θεός του εμπορίου κ.λπ. Μπορεί στο σημείο αυτό να γίνει κριτική χρήση της μητρικής γλώσσας εισάγοντας τις καινούργιες λέξεις.</p> <p>Δραστηριότητα 1^η: Στη συνέχεια παρουσιάζουμε στα παιδιά τα υλικά που έχουμε μπροστά τους, εξηγώντας τους ότι θα παίξουμε κατασκευάζοντας ορισμένα αντικείμενα που κρατούσαν οι Θεοί. Είναι εύκολο με την καθοδήγηση του δασκάλου να κατασκευαστούν από</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

<p>ενδυμασίες και τα αντικείμενα που κρατούν οι Θεοί.</p>	<p>χαρτί η τρίαινα, η ασπίδα, το δόρυ, ενώ με το χοντρό σχοινί σε συνδυασμό με χαρτόνι θα μπορούσε να κατασκευαστεί το τόξο ή η άρπα ή η λύρα. Με τα κομμάτια του υφάσματος μπορούμε να δείξουμε και να τα φορέσουν οι μαθητές μας σαν χιτώνες ή χλαμύδες, τα οποία μπορούμε να συγκρατήσουμε χρησιμοποιώντας το χοντρό σχοινί σαν ζώνη. Αφού κατασκευαστούν τα αντικείμενά μας, μπορούν όλοι οι μαθητές να τα αγγίζουν, να ελέγξουν το περίγραμμά τους, και να κατανοήσουν το σχήμα τους. Παράλληλα με τη διαδικασία της κατασκευής δίνεται στους μαθητές η δυνατότητα να χρησιμοποιούν συνεχώς τις καινούργιες λέξεις, ενώ ο δάσκαλος μπορεί να βοηθάει και να τους καθοδηγεί κάνοντας ερωτήσεις, π.χ. <i>Παιδιά τι γίνεται με την άρπα; Την τελειώσαμε; Θέλετε βοήθεια στην ασπίδα;</i> Η δραστηριότητα αυτή εκτός του ότι είναι ιδιαίτερα διασκεδαστική για παιδιά μικρής ηλικίας, έχει έναν ουσιώδη στόχο για τα άτομα με απώλεια όρασης: να κατανοήσουν τον κόσμο γύρω τους με «φυσικούς όρους», ειδικά, όταν καλείται να περιγράψει κάτι ή να το χαρακτηρίσει. Η «αίσθηση και η αφή» έχουν άμεση σχέση με τα άτομα με απώλεια όρασης και όταν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τις μεθόδους αυτές, διασφαλίζουμε μία πολυαισθητηριακή προσέγγιση, η οποία προσφέρει στους μαθητές την καλύτερη ευκαιρία μάθησης. Άλλωστε, όσο καλός και αν είναι ένας ακουστικός σχολιασμός, δεν μπορεί να βοηθήσει τον μαθητή να φανταστεί ένα εντελώς καινούργιο αντικείμενο, ενώ το φυσικό αντικείμενο βοηθάει στην</p>
---	---

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

	<p>ολοκλήρωση της κατανόησης και στη συνέχεια της περιγραφής του. Η δεξιότητα «Βλέπω και περιγράφω» γίνεται εδώ «Αγγίζω και περιγράφω» ή «Ακούω και περιγράφω».</p> <p>Δραστηριότητα 2^η : Παιχνίδι «Κάνουμε τον ντετέκτιβ»</p> <p>Σκοπός του παιχνιδιού είναι η εξάσκηση της περιγραφικής γλώσσας και η έκφραση χαρακτηρισμών προσώπων. Ο δάσκαλος συγκεντρώνει τα υλικά που έχουν κατασκευάσει προηγουμένως οι μαθητές σε ένα σημείο, τους χωρίζει σε δύο ομάδες και τους προτρέπει να διαλέξουν δύο ή τρία αντικείμενα. Με βάση τα αντικείμενα αυτά θα πρέπει να μαντέψουν και να περιγράψουν σε ποιον θα μπορούσαν να ανήκουν αυτά τα αντικείμενα από τους δώδεκα θεούς, ποια νομίζουν ότι είναι τα ενδιαφέροντά του, οι πράξεις του κ.λπ. Οι μαθητές συζητούν τις ιδέες τους και στη συνέχεια τις παρουσιάζουν δυνατά στην τάξη. Η άλλη ομάδα μπορεί να εκφράσει την συναίνεσή της ή την αντίρρησή της χρησιμοποιώντας επιχειρήματα. Έτσι επιτυγχάνεται και ένας τύπος αξιολόγησης από τους ίδιους τους μαθητές σε σχέση με όσα έχουν ειπωθεί, χωρίς την παρέμβαση του δασκάλου. Η ομάδα που έχει μαντέψει σωστά, κερδίζει.</p>
<p>Στάδιο 2^ο Κατανόηση γραπτού λόγου 2η διδακτική ώρα</p>	<p>Ανάγνωση του κειμένου από το βιβλίο (σελ. 26-27) από τους μαθητές, όπου επαναλαμβάνονται οι νέες λέξεις</p> <p>Μετά την ανάγνωση γράφουμε στα φύλλα Braille τις καινούργιες λέξεις</p>
<p>Στάδιο 3^ο</p>	<p>A) Δίνουμε επίσης έμφαση στη Γενική πτώση μέσω των</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
εινένωση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

<p>Γραμματική σύνταξη</p> <p>1. Να μπορούν να χρησιμοποιούν τη Γενική μέσω των ασχολιών των Θεών και όλων όσων προστατεύουν</p> <p>2. Να μπορούν να χρησιμοποιούν το ρήμα είμαι και το ρήμα μιλώ στον ενεστώτα οριστικής</p>	<p>ασχολιών των Θεών και όλων όσων προστατεύουν κάνοντας ερωτήσεις, π.χ. <i>Ο Άρης είναι ο θεός του...</i> και δίνουμε έμφαση στη χρήση του ρήματος «είμαι» και «μιλώ» κάνοντας ερωτήσεις, π.χ. <i>Ποιος είναι ο θεός του εμπορίου; Η Ήρα είναι ελληνίδα; Τι γλώσσα μιλάει; Εμείς τι γλώσσα μιλάμε τώρα; Είστε Έλληνες;</i> κ.λπ.</p> <p>Β) Κάνουμε τις ασκήσεις στις σελίδες 28 και 29 για εξάσκηση στη χρήση του ρήματος «είμαι» με εφαρμογή και συμπλήρωση κενών σε φράσεις και ερωτήσεις – απαντήσεις και του ρήματος «μιλώ» με συμπλήρωση καταλήξεων, όπως αυτές έχουν μεταγραφεί σε Braille και δίνονται παρακάτω.</p> <p>Οι μαθητές γράφουν τις απαντήσεις τους σε ένα ξεχωριστό φύλλο σε Braille. Οι ασκήσεις καλό είναι να γίνουν εκτός από προφορικά και γραπτά.</p>
---	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Βιβλιογραφία

Γεωργαντζή, Ε. (1999). *Αστερίας 2, Επικοινωνιακή μέθοδος ελληνικής γλώσσας για παιδιά*, Βιβλίο μαθητή και Παιδαγωγικός οδηγός για το διδάσκοντα. Αθήνα: ΝΕΟHEL.

Marsh, D., Linnila, M., Ojala, T., Peuraharju, N., Poor, Z., Stevens, A., Wiesemes, R. and Wolff, D. (2005) *Special education needs in Europe-The teaching and learning of Languages-Teaching Languages to Learners with special needs*, Finland: European Commission.

Συμβούλιο της Ευρώπης, (2008). *Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (απόδοση στην ελληνική).

Talbot-Strettle, L. and Anellia Mladenova (2003). Project “Listen & Touch: A Basic English Course for the visually Impaired”.

Αρθρογραφία

Nikolic, T. “Teaching a Foreign Language to Visually Impaired Children in School” *Language teaching* 19 (3), (1986): 278-231.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλῶσσαν νωμῶν

3. ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΓΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΣΕ ΓΡΑΦΗ BRAILLE του «Αστερία 2» (Βιβλίο μαθητή) σελ. 11- 30.

Σελ.11

Α Ενότητα

1. Πρώτη μέρα στο σχολείο

Τραγούδι – Ποίημα – Παιχνίδι

Πρώτη μέρα στο σχολείο

όλο κέφι και χαρά

πήγαμε όλα τα παιδιά

με χαμόγελο ως τ' αυτιά.

Το κουδούνι να! χτυπάει!

Μεσ' στην τάξη όλα μαζί

κι η καινούργια μας δασκάλα

στέλνει σ' όλα ένα φιλί

Όλα-όλα είν'(αι) καινούργια

τα τετράδια κι οι μπογιές,

τα πολύχρωμα βιβλία,

κασετίνες και στολές.

Η δασκάλα απ' την έδρα

σ' όλα τα παιδιά μιλά

για μαθήματα πολλά

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

μεσ' στη σχολική χρονιά.

Όμως, έννοια σας, μας λέει,
θα διαβάζετε εδώ,
κι έτσι θα 'χετε καιρό
για παιχνίδι αρκετό!

Γιούπι! Γιούπι! λέμε όλοι
Τι δασκάλα είν' αυτή!
και πηγαίνουμε στην έδρα
να της δώσουμε φιλί!

Σελ 12

2. Ρωτάω - Απαντάω

Πώς πήγε η πρώτη μέρα στο σχολείο;

Πατέρας: Καλώς τον.

Αρης: Γεια, μαμά, γεια, μπαμπά!

Μητέρα: Λοιπόν, πώς πήγε η πρώτη μέρα στο σχολείο; Τι κάνατε; Πώς τα περάσατε;

Αρης: Δεν κάναμε μαθήματα, κάναμε αγιασμό και μας έδωσαν τα καινούργια βιβλία.

Μητέρα: Για να δω.. Πω, πω! Πόσα μαθήματα φέτος! Φυσική, Ιστορία, Θρησκευτικά, Ελληνικά, Γεωγραφία, Μουσική... Πέρσι ήταν λιγότερα.

Αρης: Α! Να μην ξεχάσω. Η δασκάλα μάς είπε να πάρουμε ένα κουτί μαρκαδόρους, ένα μπλοκ ζωγραφικής και ... και κάτι άλλο ακόμα ... Α! Θυμήθηκα! Ένα τετράδιο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

με χωρίσματα για πρόχειρο.

Πατέρας: Για πες μας, πόσοι είσαστε φέτος στην τάξη;

Άρης: Είμαστε 25, και ξέρεις ... τα κορίτσια είναι περισσότερα: είμαστε 12 αγόρια και 13 κορίτσια.

Μητέρα: Εσύ σε ποιο θρανίο κάθισες;

Άρης: Κάθισα στο δεύτερο μαζί με την Ελένη. Δίπλα στο παράθυρο για... να βλέπω την κεραμιδόγατα απέναντι!

Σελ 13

Εγώ

1. Πώς το λένε το σχολείο σου; .....

2. Σε ποια τάξη πας; .....

3. Τι μαθήματα κάνετε φέτος;

α) ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά ..... (άλλο)

β) θρησκευτικά, ιστορία, φυσική, γεωγραφία, μαθηματικά, χημεία .....(άλλο)

γ) γυμναστική, ζωγραφική, μουσική, πληροφορική .... (άλλο)

4. Πόσα παιδιά είστε στην τάξη;

5. Πόσα αγόρια και πόσα κορίτσια;

6. Ποια είναι περισσότερα;

7. Πώς λένε τη δασκάλα/το δάσκαλο σου;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

8. Ποιος κάθεσαι δίπλα σου; Δίπλα μου κάθεσαι...

9. Σε ποιο θρανίο κάθεσαι;

10. Γράψε τα ονόματα των συμμαθητών σου που κάθονται στα θρανία μπροστά σου, πίσω σου, δεξιά σου, αριστερά σου ή δίπλα σου.

Σελ 14

3. Πολιτισμός

Το ελληνικό σχολείο

Ηλικία 3-6: Νηπιαγωγείο

Δημοτικό σχολείο

Ηλικία 6-7 Πρώτη δημοτικού

Ηλικία 7-8 Δευτέρα δημοτικού

Ηλικία 8-9 Τρίτη Δημοτικού

Ηλικία 9 -10 Τετάρτη δημοτικού

Ηλικία 10-11 Πέμπτη δημοτικού

Ηλικία 11- 12 Έκτη δημοτικού

Γυμνάσιο – Λύκειο

Ηλικία 12 -13 Πρώτη γυμνασίου

Ηλικία 13-14 Δευτέρα γυμνασίου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσες ανωμάων

Ηλικία 14-15 Τρίτη γυμνασίου

Ηλικία 15-16 Πρώτη λυκείου

Ηλικία 16-17 Δευτέρα λυκείου

Ηλικία 17-18 Τρίτη λυκείου

Εγώ

Γράψε πώς είναι το σχολείο στη χώρα σου .....

.....

.....

.....

Σελ 15

4. Πώς σε λένε;

α) Με λένε λάμδα αλλά με φωνάζουν λ

β) Με λένε σίγμα, αλλά με φωνάζουν σ.

γ) Με λένε μι, αλλά με φωνάζουν μ.

δ) Με λένε ρο, αλλά με φωνάζουν ρ.

Δείξε τα λ, μ, ρ, σ

α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τα, υ, φ, χ, ψ, ω

σελ 16

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

5. Οι φίλοι μου τα γράμματα

- α) Γράψε το λ και υπόθεσε ότι είναι χρώμα μοβ.
- β) Γράψε το μ και υπόθεσε ότι είναι χρώμα πορτοκαλί.
- γ) Γράψε το ρ και υπόθεσε ότι είναι χρώμα ροζ.
- δ) Γράψε το σ και υπόθεσε ότι είναι χρώμα λαδί.

σελ 17

6. Το ψωμί

Τραγούδι – ποίημα – παιχνίδι

Στο μικρό μας το νησί
ένας μύλος με ορμή
το αλέθει το σιτάρι
κάθε μέρα απ' το πρωί

Το αλεύρι, που μας δίνει,
το ζυμώνει στη στιγμή
φούρναρης με άσπρο σκούφο,
για να κάνει το ψωμί.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμών

Κι απ' το φούρνο μυρωδάτα
βγαίνουν τραγανά, ζεστά,
μέσα απ' το ταψί ψωμάκια,
που τα τρώνε τα παιδιά.

Κι απ' το φούρνο φεύγουν όλοι,
χαμογελαστοί πολύ
και τα δάχτυλά τους γλείφουν
καθώς τρώνε το ψωμί

Ερωτήσεις

Πού είναι ο μύλος; Τι αλέθει;
Πότε το αλέθει; Τι δίνει ο μύλος, όταν αλέσει το σιτάρι;
Ποιος ζυμώνει το αλεύρι; Γιατί το ζυμώνει;
Πού ψήνει ο φούρναρης τα ψωμάκια;
Πώς βγαίνουν τα ψωμάκια από το φούρνο; Ποιοι τα τρώνε; Πώς φεύγουν όλοι από το
φούρνο;
Τι γλείφουν;

Σελ 18

(ακούω)

7. Οι λέξεις και οι προτάσεις

Άκου τις λέξεις και αντίγραφέ τες στα κενά

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσες των νωμών

Τα μαλλιά .....

Τι ωραία μαλλιά!

Το μωρό.....

Τι ωραίο μωρό!

Το σήμα .....

Το μήλο.....

Ο λαιμός .....

Τι ωραίος λαιμός!

Ο μύλος .....

Τι ωραίος μύλος!

Το μαλλί.....

Ο Ιούλιος .....

Η ημέρα .....

(Τρίτη 7 Ιουλίου)

Σήμερα .....

Τι ωραία ημέρα σήμερα!

γλώσσων νωμών

Σελ 19

(ακούω)

Οι λέξεις και οι προτάσεις

Άκου τις λέξεις και αντίγραφέ τες στα κενά.

Είσαι η Ρούλα

Η Ρούλα .....

Είμαι η Ήρα

Η Ήρα .....

Είσαι η Σούλα

Η Σούλα.....

Είμαι .....

Είσαι .....

Σ' αρέσει το μέλι;

- Ναι, μ' αρέσει.

Μου αρέσει .....

Σου αρέσει .....

Η μέλισσα .....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμών

- Άρη, μιλάς ελληνικά;

- Ναι, μιλάω ελληνικά

Μιλάω .....

Μιλάς .....

Μιλάει .....

- Τι ώρα είναι;

Είναι μεσημέρι!

Το ρολόι .....

Το μεσημέρι .....

Σελ 20

8. Ήλιε, ήλιε πού είσαι τώρα;

- Ήλιε, ήλιε, πού είσαι τώρα;

- Μεσ' στη μέση τ' ουρανού

και χτυπάει μεσημέρι

το ρολόι του χωριού.

Τρέχω, τρέχω να προφτάσω,

είναι ώρα φαγητού

κι η μαμά μου περιμένει

στην κουζίνα του σπιτιού.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

9. Ακούω και τονίζω

Άκουσε την κασέτα. Όπου ακούς τη φωνή, τόνισε.

μαμα - μαμα - μαμαμα - μαμαμα - μαμαμα λαλα - λαλα - λαλαλα - λαλαλα - λαλαλα η
μαμα - ο μύλος - ο λαιμός - τα μαλλιά το μεσημέρι - το μαλλί - το μηλο - η μέλισσα -
η ήμερα είσαι η Μαρία - είμαι η μαμα - είναι η Ηρα

Σελ 21

10. Γράφω ελληνικά

Γράψε τα μ, λ, ρ και τα σ:

μ, μ ,.....

μο, μο, ...

λ, λ .....

λε, λε .....

ρ, ρ .....

ρυ, ρυ .....

σ, σ ,.....

Σα, σα, ...

Μ, Μ, ...

Λ, Λ .....

Ρ, Ρ .....

Σ, Σ,.....

ΜΑΛΕ, ...

ΡΟΣΥ .....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσες ανωμάων

Σελ 23

11. Η λογοτεχνία μας

Οδυσσέας Ελύτης

Ο ποιητής Οδυσσέας Ελύτης γεννήθηκε το 1911 στην πόλη Ηράκλειο, στην Κρήτη. Το 1979 ο Ελύτης πήρε το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας. Πέθανε στην Αθήνα το 1996. Ο Οδυσσέας Ελύτης είναι ένας από τους πιο μεγάλους Έλληνες ποιητές.

Το βεγγαλικό

Νυχτώθηκα όπως πάντα
στη σκοτεινή βεράντα
Και διάλεξα έν' αστέρι
το κράτησα στο χέρι
Σε λίγο του 'πα «φύγε»
το φύσηξα και πήγε
Στο αντικρινό μπαλκόνι
όπου καθόταν μόνη
Μελαχρινή κοπέλα
με κάτασπρη κορδέλα.

Το πήρε στην ποδιά της
το 'βαλε στα μαλλιά της
Το φόρεσε βραχιόλι
και λαμποκόπησε όλη
Έπειτα ήρθε ο μπάτης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμών

πήρε το κάθισμά της
Τη φύσηξε απ' το πλάι
μες τη βραδιά του Μάη
Κι άξαφνα μες στον ουρανό
κάηκε σαν βεγγαλικό

Ερωτήσεις

Πόσα πρόσωπα είναι στο ποίημα; Το ένα πρόσωπο είναι κορίτσι. Και το άλλο; Πού είναι το αγόρι; Είναι νύχτα ή ημέρα; Τι διάλεξε το αγόρι; Πού κράτησε το αστέρι; Τι του είπε σε λίγο; Τι έκανε το αγόρι το αστέρι; Πού πήγε το αστέρι; Ποια καθόταν στο μπαλκόνι; Πού πήρε το αστέρι η κοπέλα; Μετά πού το έβαλε; Μετά τι το έκανε; Με το αστέρι τι έκανε η κοπέλα; Έπειτα ποιος ήρθε; Τι πήρε ο μπάτης; Από πού τη φύσηξε; Τι εποχή ήταν; Ποιος κάηκε, σα βεγγαλικά, στον ουρανό;

Σελ 24

12. Ακούω - Προφέρω - Γράφω

α. Άκουσε στην κασέτα το 1 και το 2 και επανάλαβε ό,τι λέει.

1.

μ – λ : μιλάμε , μύλος

λ – μ – ρ – σ : μου αρέσει το μέλι, τι ωραία μέρα!, Ρούλα, φοράς ρολόι;

Είμαι η Μαρία. Είσαι η Σούλα. Είμαι η Λίλη.

2.

ρμ : Γερμανός, Γερμανίδα, γερμανικά

ρλ: Μαρλέν, αρλεκίνος

σμ: χαιρετισμούς, ύφασμα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

β. Άκουσε πάλι την κασέτα και γράψε λ, μ, ρ, σ, ή Α, Μ, Ρ, Σ, όπου λείπουν.

1. -Ά...η, ...α...ία, ...ού...α, ...ί...η, ...ι...ά...ε, ε...ηνικά;

-Ναι, ...ι...ά...ε ε...ηνικά.

2. -Μίλτο, ...ου α...έ...ει το ...έ...ι;

-Ναι, ...α...ά, ...ου α...έ...ει το ...έ...ι.

3. -Τι ω...αία η...έ...α ...ή...ε...α!

-Να ο α...εκίνος, χορεύει και τραγουδάει.

4. Η...α ένε είναι Γε...ανία και μιλάει γε...ανικά.

Ο μπαμπάς της ...α ...ένε είναι Γε...ανός.

Η κυρία Νικο...άου λέει στον Άρη: -Ά...η,

για ...ου και χαι...ετι...ούς στη ...α.,ά ...ου.

5. Να ένα ...ο...όι!

-Τι ώ...α είναι; -Είναι ...ία η ώ...α.

6. -Να ένα ω...αίο ύφα...α, κόκκινο και μπλε.

-Τι ω...αία μα...ια που έχει η ...ού...α!

Σελ 25

13. Ρωτάω – Απαντάω

Τι δουλειά/επάγγελμα κάνει ο μπαμπάς σου; Τι θα γίνεις/θέλεις να γίνεις, όταν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

μεγαλώσεις;

Παραδείγματα

1. Ο μπαμπάς μου είναι εργάτης σ' ένα εργοστάσιο.
2. Η μαμά μου είναι γραμματέας.
3. Ο μπαμπάς μου είναι καθηγητής.
4. Εγώ θέλω να γίνω κηπουρός ή γεωπόνος. Αγαπώ πολύ τη φύση.
5. Εγώ θέλω να γίνω ταξιτζής, να οδηγώ και να γυρίζω όλη μέρα.
6. Θέλω να γίνω κομμωτής. Μ' αρέσει να κόβω και να χτενίζω μαλλιά.
7. Θέλω να γίνω βιβλιοπώλης, θέλω να έχω ένα ωραίο βιβλιοπωλείο και να πουλάω βιβλία.

Εγώ

- α) Τι δουλειά κάνει ο μπαμπάς σου;
- β) Και η μαμά σου;
- γ) Εσύ τι θέλεις να γίνεις, όταν μεγαλώσεις;
- δ) Γράψε όσα επαγγέλματα πείτε στην τάξη.

σελ 26 - 27

14. Πολιτισμός

Οι θεοί του Ολύμπου

Άκουσε την κασέτα και διάβασε.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Οι θεοί των αρχαίων Ελλήνων ήταν δώδεκα. Έξι άντρες και έξι γυναίκες. Το βουνό, ο Όλυμπος, ήταν η κατοικία των δώδεκα Θεών.

Είμαι ο Δίας: ο πατέρας των θεών και των ανθρώπων

Η Ήρα: η θεά του γάμου, της γυναίκας, των παντρεμένων

Η Αθηνά: η θεά της σοφίας

Ο Ερμής : ο θεός του εμπορίου

Η Αφροδίτη: η θεά της ομορφιάς

Ο Άρης: ο θεός του πολέμου

Η Δήμητρα: η θεά της γεωργίας

Ο Ήφαιστος: ο θεός της φωτιάς

Η Άρτεμις: η θεά του κυνηγιού

Ο Ποσειδών: ο θεός της θάλασσας

Η Εστία: η θεά του σπιτιού και της οικογένειας

Ο Απόλλων: ο θεός της μουσικής

Σελ 28

15. Κάνω ασκήσεις

B) Γράψε στα κενά ό,τι λείπει :

(εγώ) Εί...αι ο Άρης

(εσύ) Εί...αι η Αθηνά

(αυτός) Είν..... ο Ερμής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

(εμείς) Εί...τ.. ο Δίας και η Ήρα
(εσείς) Εί...τ... η Ήρα και η Αθηνά
(αυτοί) Είν ..... ο Ερμής και ο Άρης

Γ) Απάντησε στις ερωτήσεις προφορικά και γραπτά

Ποιος είσαι;

Άρης: (εγώ) .....

Ποιος είμαι; (Ερμής)

Άρης: .... ο Ερμής

Ποια είναι; (Ήρα)

Άρης : .....

Ποιοι είστε;

Άρης, Ερμής : .....

Ποιες είμαστε; (Ήρα , Αθηνά)

Άρης : .....

Ποιοι είναι; (Δίας, Ερμής)

Άρης : .....

Σελ 29

16. Κάνω ασκήσεις

B) Γράψε στα κενά ότι λείπει:

(εσύ) – Ερμή, μιλ....ς ελληνικά;

(εγώ) – Ναι μιλ... ελληνικά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμών

- (αυτός) – Ο Ερμής μιλ.... ελληνικά;
(αυτός) – ναι ο Ερμής μιλ... ελληνικά
(εσείς) – Δία, Ήρα μιλ..... ελληνικά;
(εμείς) – Ναι, μιλ..... ελληνικά
(αυτοί) – Ο Δίας και η Ήρα μιλ..v... ελληνικά;
(αυτοί) – Ναι, ο Δίας και η Ήρα μιλ...v... ελληνικά.

Σελ 30

17. Περιγράφο

Ποιανού είναι αυτό το σπίτι; Είναι το σπίτι του Άρη. Είναι το σπίτι του. Είναι το δικό του σπίτι.

Άρης: Τι ωραία! Τι καλά! Είμαι στο σπίτι μου και ποτίζω τη γλάστρα με το αγαπημένο μου λουλούδι.

Αυτό είναι το σπίτι του Άρη. Είναι το δικό του σπίτι. Ο Άρης είναι στο σπίτι του και ποτίζει με το ποτιστήρι τη γλάστρα με το αγαπημένο του λουλούδι. Μέσα στο σπίτι του Άρη βλέπουμε ένα τραπέζι, μία καρέκλα, μια βιβλιοθήκη με πολλά βιβλία και στον τοίχο ένα κάδρο.

Απάντησε στις ερωτήσεις:

Ποιανού είναι αυτό το σπίτι;

Είναι το δικό του σπίτι;

Τι κάνει ο Άρης;

Τι υπάρχει μέσα στο σπίτι του Άρη;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

5. Προσαρμογή «ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2»

5.1. Βιβλίο μαθητή

ΣΕΛΙΔΕΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
10	Μεταγράφεται.	Ο Χορός των συμφώνων	Γράφονται σε Braille.	
11	Μεταγράφεται.	1. Πρώτη μέρα στο σχολείο Διατηρούνται τα δεδομένα.	Αφαιρούνται οι εικόνες. Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω» Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών Στοιχισή δεξιά	
12	Μεταγράφεται.	2. Ρωτάω-απαντάω	Γίνεται και μία σύντομη περιγραφή της εικόνας (τόπος, χρόνος, κατάσταση, πρόσωπα) και οι διάλογοι παρατίθενται με εναλλαγή προσώπων Π.χ. Μπαμπάς: Καλώς τον. Άρης: Γεια, μαμά, γεια, μπαμπά.	
13	Μεταγράφεται.	Εγώ	Αφαιρείται το 10: «Ζωγράφισε πώς	Η αφαίρεση γίνεται λόγω της αναπηρίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			είναι τα θρανία... δίπλα σου» και γίνεται: «Γράψε τα ονόματα των συμμαθητών σου στα θρανία μπροστά σου, πίσω σου, δεξιά σου, αριστερά σου και δίπλα σου».	
14	Μεταγράφεται.	3. Πολιτισμός Διατηρούνται τα δεδομένα.	Αφαιρείται ο πίνακας, και τα στοιχεία του δίνονται συνδυαστικά σε παράταξη π.χ. Ηλικία 3-6 : Νηπιαγωγείο Ηλικία 6-7 Πρώτη δημοτικού Η Δραστηριότητα ΕΓΩ αλλάζει και γίνεται: «Γράψε πώς είναι το σχολείο στη χώρα σου».	
15	Μεταγράφεται.	4. Πώς σε λένε; Διατηρούνται τα δεδομένα των πλεγμάτων και ότι αναγράφεται στα συννεφάκια.	Η εκφώνηση του α) Βάλε έναν κύκλο στα λ, μ, π, σ και του β) Βάλε έναν κύκλο στα Λ, Μ, Ρ, Σ προτείνεται να γίνει: α) Δείξε τα λ, μ, ρ, σ και β) Δείξε τα Λ, Μ, Ρ, Σ	Στη γραφή Braille μπορεί το ΑμεΠΟ να δείξει το ζητούμενο (ανάγλυφο γράμμα) και να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος.
16	Μεταγράφεται.	5. Οι φίλοι μου τα γράμματα	Προτείνεται αλλαγή αντίστοιχα στα α) β) γ) και δ) ως εξής: «Γράψε το λ και υπόθεσε ότι είναι χρώμα μοβ».	Τροποποίηση για να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος: γραφή και εκμάθηση χρωμάτων.
17	Μεταγράφεται.	6. Το ψωμί Διατηρούνται τα δεδομένα.	Αφαιρούνται οι εικόνες. Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			στροφών. Στοιχίση δεξιά	
18 -19	Μεταγράφεται.	7. Οι λέξεις και οι προτάσεις Διατηρούνται τα δεδομένα.	Ως έχουν (αφαιρούνται οι εικόνες).	Οι εικόνες δεν δίνουν συμπληρωματικές πληροφορίες για την δραστηριότητα, μπορεί να γίνει και χωρίς αυτές.
20	Μεταγράφεται.	8. Ήλιε, ήλιε που είσαι τώρα; 9. Ακούω και τονίζω	Ως έχει.	
21	Μεταγράφεται.	10. Γράφω ελληνικά	Τα γράμματα αποδίδονται σε Braille.	
22	Αφαιρείται.	εικόνα		
23	Μεταγράφεται.	11. Η λογοτεχνία μας	Ως έχει, διατηρούνται όλα τα δεδομένα χωρίς αλλαγή.	
24-25-26-27	Μεταγράφονται.	12. Ακούω-προφέρω-γράφω 13. Ρωτάω-απαντάω 14. Πολιτισμός	Ως έχουν, διατηρούνται όλα τα δεδομένα χωρίς αλλαγές.	
28	Μεταγράφεται.	15. Κάνω ασκήσεις	Αφαιρείται η άσκηση α) (πλέγμα). Διατηρείται η άσκηση β) & γ) αλλά αφαιρούνται τα σύμβολα και δίνουμε τα πρόσωπα μέσα σε παρένθεση (εγώ, εσύ, αυτός κ.λπ).	Το πλέγμα είναι αρκετά μεγάλο για να το μεταγράψουμε.
29	Μεταγράφεται.	16. Κάνω ασκήσεις	Αφαιρείται η άσκηση α) (πλέγμα). Διατηρείται η άσκηση β) αλλά αφαιρούνται τα σύμβολα και δίνουμε τα πρόσωπα μέσα σε παρένθεση (εγώ, εσύ, αυτός κ.λπ).	Το πλέγμα είναι αρκετά μεγάλο για να το μεταγράψουμε.
30-31-32-33	Μεταγράφονται.	17. Περιγράφω 18. Περιγράφω 19. Περιγράφω	Ως έχουν. Διατηρούνται όλα τα δεδομένα χωρίς αλλαγές. Τα συννεφάκια δίνονται με μορφή	Οι εικόνες περιγράφονται από τα ίδια τα κείμενα και βοηθούν το ΑμεΠΟ να απαντήσει τις ερωτήσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

		20. Περιγράφω	διαλόγου.	
34	Μεταγράφεται.	21. Κάνω ασκήσεις	Αφαιρούνται τα κρυπτόλεξα. Διατηρούνται τα α) & β) «γράψε ότι λείπει».	
35	Μεταγράφεται.	22. Ρωτάω - Απαντάω	Η εκφώνηση αλλάζει. Γίνεται: «Συμπλήρωσε τα κενά». Διατηρούνται όλα τα δεδομένα του α) β) γ).	
36	Μεταγράφεται.	23. Κάνω ασκήσεις	Η εκφώνηση αλλάζει: Γίνεται: «Συμπλήρωσε τα κενά» και παραθέτουμε τα δεδομένα.	
37	Μεταγράφεται.	24. Εικόνα - Συζήτηση Αλλάζει αρκετά.	Ο τίτλος γίνεται μόνο «Συζήτηση» και αφαιρείται η εικόνα. Προτεινόμενη δραστηριότητα: «Περιγράφω το σπίτι μου: πόσους χώρους έχει; Πόσους ορόφους έχει; Τι δωμάτια έχει; Πες μας τα έπιπλα που έχει σε κάθε δωμάτιο; Ποιοι ζουν στο σπίτι σου; Τι κάνει ο καθένας συνήθως;». Κάντε κι άλλες ερωτήσεις.	Προσπάθεια να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος με την προτεινόμενη δραστηριότητα. Εφόσον το ΑμεΠΟ δεν μπορεί να επεξεργαστεί τη συγκεκριμένη εικόνα τού ζητάμε να το κάνει για το δικό του χώρο που του είναι οικείος.
38-39	Μεταγράφεται.	25. Ρωτάω – απαντάω Διατηρούνται τα δεδομένα.	Ως έχουν, αλλά την ώρα που δείχνουν τα ρολόγια τη δίνουμε με ψηφιακή μορφή. Λόγω του ότι ο μαθητής σ' αυτήν την ηλικία δεν είναι ακόμη εξοικειωμένος με την ψηφιακή ώρα προτείνεται η	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			ψηφιακή μορφή να είναι απλή και όχι 14.00 ή 15.00 αλλά 2.00 ή 3.00.	
40	Μεταγράφεται.	26. Περιγράψω	Η άσκηση διαμορφώνεται για να μην εξαρτάται από τις εικόνες. Προτείνεται να γίνει: «Διάλεξε και γράψε δίπλα από τις λέξεις <i>υπάρχει, υπάρχουν, δεν υπάρχει</i> ». Π.χ. Ένα αυγό ..... Πολλά αυγά ..... Κανένα αυγό	Προσπάθεια να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος με την προτεινόμενη δραστηριότητα.
41	Μεταγράφεται.	27. Μ' αρέσει, μ' αρέσουν Διατηρούνται τα δεδομένα.	Ως έχει. Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών. Στοιχισή δεξιά	
42 - 43	Μεταγράφεται.	28. Ρωτάω – απαντάω Διατηρούνται τα δεδομένα.	Αφαιρούνται οι εικόνες και δίνονται τα δεδομένα με τον αριθμό και τη λέξη Πχ. 1. τα μήλα 2. το καρπούζι Οι δραστηριότητες μένουν ίδιες	
44 - 45	Μεταγράφονται.	29. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	Αφαιρούνται οι εικόνες και η αρίθμησή τους δίπλα από τις φράσεις.	Οι εικόνες στην ουσία δείχνουν αυτό που λένε οι φράσεις. Εφόσον λοιπόν δεν δίνουν κάποια επιπλέον πληροφορία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

				μπορούν να αφαιρεθούν.
46	Μεταγράφεται.	30. Οι φίλοι μου οι αριθμοί Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	Ως έχει.	
47	Μεταγράφεται.	Οι φίλοι μου οι αριθμοί Αλλάζει αρκετά.	Γίνεται: «Αντιστοιχίσε τους αριθμούς με τα γράμματα» και δίνουμε αρίθμηση 1, 2, 3...στην πρώτη στήλη και α, β, γ,... στη δεύτερη. Πχ : 1) 31 α) τριανταένα τριαντάφυλλα	Το ΑμεΠΟ πρέπει να έχει διαφορετικό τύπο αρίθμησης για να καταφέρει να συνδυάσει και να αντιστοιχίσει.
48	Μεταγράφεται.	31. Πολιτισμός	Ως έχει.	
49	Μεταγράφεται.	32. Ρωτάω – απαντάω Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	Αφαιρείται ο χάρτης (μπορεί ο δάσκαλος να βοηθήσει δίνοντας τα στοιχεία στη μητρική γλώσσα). Οι διάλογοι μέσα στα συννεφάκια δίνονται με εναλλαγή προσώπων.	
50-51-52-53	Μεταγράφονται.	33. Τα στρατιωτάκια 34. Ένα I – Πολλά III Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	Οι στήλες οι πίνακες και τα γραφικά αφαιρούνται και γράφονται σε παράταξη το ένα κάτω από το άλλο. Γράφουμε, όταν χρειάζεται, το γένος, και τον αριθμό γιατί δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σύμβολα.	
54	Αφαιρείται.	35. Κάνω ασκήσεις		Άσκηση που στηρίζεται στις εικόνες, θα μπορούσε ο δάσκαλος να την κάνει προφορικά με τους μαθητές από το βιβλίο βλεπόντων περιγράφοντας τις εικόνες στη μητρική γλώσσα των μαθητών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

55	Μεταγράφεται.	36. Μόνος στο σπίτι Διατηρούνται τα δεδομένα.	Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών. Στοίχιση δεξιά	
56	Μεταγράφεται.	37. Πώς σε λένε; Διατηρούνται τα δεδομένα των πλεγμάτων και ό,τι αναγράφεται στα συννεφάκια.	Η εκφώνηση του α) Βάλε έναν κύκλο στα ζ, ν, π και τ & του β) Βάλε έναν κύκλο στα Ζ, Ν, Π, και Τ προτείνεται να γίνει: α) Δείξε τα ζ, ν, π, τ και β) Δείξε τα Ζ, Ν, Π, Τ.	Στη γραφή Braille μπορεί το ΑμεΠΟ να δείξει το ζητούμενο (ανάγλυφο γράμμα) και να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος.
57 - 58	Μεταγράφεται.	38. Οι φίλοι μου τα γράμματα Διατηρούνται τα δεδομένα. 39. Οι φίλοι μου τα γράμματα	Προτείνεται αλλαγή αντίστοιχα στα α) β) γ) και δ) ως εξής: «Γράψε το ζ και υπόθεσε ότι είναι χρώμα μπλε».	Τροποποίηση για να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος.
59	Μεταγράφεται.	40. Γράφω ελληνικά Διατηρούνται τα δεδομένα	Τα γράμματα αποδίδονται σε Braille.	
60 - 61- 62 - 63	Μεταγράφεται.	41. Οι λέξεις και οι προτάσεις	Ως έχουν. Αφαιρούνται οι εικόνες - δεν περιγράφονται. Όπου υπάρχουν σύμβολα αποδίδονται με το (εγώ, εσύ, αυτός) μέσα σε παρένθεση.	Οι εικόνες δεν δίνουν συμπληρωματικές πληροφορίες για την δραστηριότητα, μπορεί να γίνει και χωρίς αυτές.
64 - 65	Μεταγράφεται.	42. Ρωτάω – Απαντάω 43. Ρωτάω – Απαντάω Διατηρούνται τα δεδομένα.	Γίνεται σύντομη περιγραφή της εικόνας. Αποδίδουμε τους διαλόγους με εναλλαγή προσώπων, π.χ. δύο παιδιά παίζουν μπάσκετ: - Έλα, δώσε μου τη μπάλα.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			- Αν μπορείς, παρ' τη.	
66	Μεταγράφεται.	44. Κάνω ασκήσεις	Αφαιρείται το α) δηλαδή το κρυπτόλεξο και διατηρείται το β) «Κάνε προτάσεις με το παίζω». Οι εικόνες αποδίδονται περιγραφικά και τα σύμβολα με το πρόσωπο (εγώ, εσύ αυτός κ.λπ.), π.χ. 1. πιάνο – εγώ ..... (παίζω πιάνο).	
67	Μεταγράφεται.	45. Κάνω ασκήσεις Διατηρούνται τα δεδομένα.	Ως έχει. Τα σύμβολα αποδίδονται με το (εγώ, εσύ, αυτός κ.λπ.).	
68	Μεταγράφεται.	46. Εγώ	Οι εκφωνήσεις β) & γ) μένουν ως έχουν, ενώ η εκφώνηση α) γίνεται αντίστοιχα «Ποια παιχνίδια έχεις σπίτι σου και ποια δεν έχεις; Βάλε έχω ή δεν έχω δίπλα στις λέξεις» και δίνονται οι λέξεις η μία κάτω από την άλλη. Η εκφώνηση δ) γίνεται βάλε X δίπλα σ' ό,τι σου αρέσει να κάνεις.	Στην α) αλλάζουμε την εκφώνηση, γιατί έχουμε δύο επιλογές (έχω/ δεν έχω), οι οποίες κρίνουμε ότι είναι εύκολο να αντικαταστήσουν το X για οικονομία χώρου στην εκτύπωση Braille. Είναι πιο λειτουργικό για την μεταγραφή των στοιχείων ενός απλού πίνακα (στις περιπτώσεις όπου τα δεδομένα είναι περισσότερα οριζόντια και κάθετα στο πλέγμα, δημιουργούμε αριθμημένες ομάδες δεδομένων που όμως δεν εφαρμόζουμε σε αυτή την περίπτωση).
69	Μεταγράφεται.	47. Ακούω – Προφέρω – Γράφω	α) & γ) ως έχουν. Αλλάζει το β) και γίνεται «Άκουσε τις λέξεις και πες αν ακούς ντ ή μπ»	
70	Μεταγράφεται.	48. Ακούω – Προφέρω – Γράφω	Ως έχουν. Διατηρούνται τα δεδομένα.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

71	Μεταγράφεται.	49. Οι φίλοι μου οι αριθμοί	Ως έχουν (χωρίς τις εικόνες, το ένα κάτω από το άλλο με τη σειρά που δίνει η κασέτα).	
72	Μεταγράφεται.	50. Οι φίλοι μου οι αριθμοί	Διατηρείται μόνο το α) «συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν». Αφαιρείται το «ένωσε τα σχήματα με τις λέξεις».	
73	Μεταγράφεται.	51. Πολιτισμός	Διατηρούνται τα κείμενα ως έχουν, αφαιρείται η εικόνα.	Η εικόνα μπορεί να περιγραφεί προφορικά από τον δάσκαλο ή να δώσει ερέθισμα στους μαθητές να μιλήσουν για τα έθιμα της καθαρής Δευτέρας (τι κάνουμε, πού πάμε, χαρταετό κ.λπ.).
74	Μεταγράφεται.	52. Ρωτάω – Απαντάω	Τα δεδομένα των διαλόγων μέσα στα συννεφάκια τα βάζουμε με μορφή διαλόγου δηλώνοντας το πρόσωπο που μιλάει, π.χ. (Ερωτήσεις δασκάλας) 1. Πόσων χρονών είσαι; 2. Πόσων χρονών είναι ο αδελφός σου, η αδελφή σου; 3. Πότε έχεις τα γενέθλιά σου; Αμίν: Είμαι δέκα χρονών, κ.λπ. Υβόν: Είμαι εννέα χρονών, κ.λπ.	
75	Μεταγράφεται.	53. Κάνω ασκήσεις	Ως έχουν. Τα συννεφάκια με τα δεδομένα δίνονται σε σειρά ως κείμενο.	
76	Μεταγράφεται.	54. Μέσα στο σπίτι υπάρχουν	Ως έχει.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών Στοιχίση δεξιά	
77	Μεταγράφεται.	55.Κάνω ασκήσεις	Διατηρούνται όλα τα δεδομένα. Οι αριθμημένες σημειώσεις του βιβλίου που εξηγούν τα δεδομένα δίνονται στο Braille ως εξής: π.χ. «Σε προσκαλώ την Κυριακή (Ημέρα) στις 18 Αυγούστου (ημερομηνία) και ώρα 5μ.μ. (ώρα) ...»	Μπορεί στο μαθητή με πρόβλημα όρασης να διδαχτεί η μορφή που έχει μία πρόσκληση (πού γράφουμε τον τίτλο, τη διεύθυνση κ.λπ.) καθώς και πού βάζουμε τον αποστολέα και τον παραλήπτη σε ένα φάκελο. Διατηρείται και στο Braille η ίδια δομή.
78 – 79 – 80 - 81	Μεταγράφονται.	56. Ρωτάω – Απαντάω 57. Ρωτάω – Απαντάω 58. Ρωτάω – Απαντάω 59. Ρωτάω – Απαντάω	Ως έχουν. Όπου υπάρχουν συννεφάκια δίνονται σε κείμενο πριν την άσκηση ή το διάλογο, όπου υπάρχουν σύμβολα δίνονται ως <i>εγώ, εσύ, αυτός</i> κ.λπ.	
82	Μεταγράφεται.	60.Κάνω ασκήσεις	Αφαιρείται από την εκφώνηση το «ένωσε με γραμμές τις δύο στήλες» και γίνεται η άσκηση προφορικά με τον δάσκαλο και τη βοήθεια της κασέτας.	
83	Μεταγράφεται.	61. Κάνω ασκήσεις	Διατηρείται η άσκηση, αλλά δίνονται γραπτώς πληροφορίες για	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			τις εικόνες, π.χ. Πώς πήγες στο σχολείο Ελένη; (ποδήλατο) Πώς πήγες χτες στο θέατρο μπαμπά; (αυτοκίνητο)	
84	Μεταγράφεται.	62. Ακούω και διαβάζω Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	Οι υπογραμμισμένες λέξεις μπαιίνουν σε παρένθεση και στην άσκηση που ακολουθεί η εκφώνηση γίνεται: «Αλλάζεις όλες τις λέξεις στις παρενθέσεις και τις βάζεις στον αόριστο».	Όπως έχουμε αναφέρει, δεν έχουμε στο Braille έντονη και υπογραμμισμένη ή πλάγια γραφή. Χρησιμοποιούμε άλλους διακριτικούς τρόπους για να τραβήξουμε την προσοχή, π.χ. παρένθεση ή «/».
85	Αφαιρείται.	64. Κάνω ασκήσεις		Άσκηση που στηρίζεται στην όραση. Αν θέλει, την κάνει ο δάσκαλος προφορικά με περιγραφή των εικόνων,
86 – 87	Μεταγράφονται.	65. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί	Αφαιρούνται οι εικόνες και η αρίθμησή τους δίπλα από τις φράσεις.	Οι εικόνες στην ουσία δείχνουν αυτό που λένε οι φράσεις. Εφόσον, λοιπόν, δεν δίνουν κάποια επιπλέον πληροφορία μπορούν να αφαιρεθούν.
88 - 89	Μεταγράφονται.	66. Ρωτάω - απαντάω	Ως έχουν. Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	
90	Μεταγράφεται.	67. Εγώ Διατηρούνται όλα τα δεδομένα.	Αλλάζει η εκφώνηση στο α) το «σημείωσε στα τετράγωνα» γίνεται «σημείωσε με X».	
91	Μεταγράφεται.	68. Κάνω ασκήσεις	Διατηρείται η άσκηση, αλλά περιγράφουμε τις εικόνες, π.χ. 1. θέατρο 2. ελληνικά 3. σχολείο	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			4. λούνα παρκ κ.λπ.	
92	Μεταγράφεται.	69. Ρωτάω - Απαντάω	Πριν το διάλογο κάνουμε μία σύντομη περιγραφή του τόπου στον οποίο διαδραματίζεται, των προσώπων και του χρόνου, όταν αυτός δίνεται από τις εικόνες (π.χ. στο σχολείο, το πρωί, ο δάσκαλος με τους μαθητές). Το κουδούνι: Ντριννν!! Άρης: Ελένη, πάμε γρήγορα στην καντίνα.	
93	Μεταγράφεται.	70. Κάνω ασκήσεις	Ως έχει. Τα κέρματα γράφονται στο βιβλίο, αλλά μπορεί ο δάσκαλος να δουλέψει το «οπτικό» μέρος δείχνοντας διάφορα κέρματα στα παιδιά (δικά του ή δικά τους).	
94 - 95	Μεταγράφεται.	71. Τα στρατιωτάκια	Οι στήλες οι πίνακες και τα γραφικά αφαιρούνται και γράφονται σε παράταξη το ένα κάτω από το άλλο. Γράφουμε, όταν χρειάζεται, το γένος, τον αριθμό ή το πρόσωπο, γιατί δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σύμβολα.	
96	Μεταγράφεται.	72. Εικόνα - συζήτηση	Ο τίτλος αλλάζει και γίνεται μόνο 72. Συζήτηση: Το διάλειμμα Καταγράφεται στο βιβλίο ως	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			δραστηριότητα και γίνεται προφορικά με τον δάσκαλο, ο οποίος μπορεί να αντλήσει πληροφορίες και από την εικόνα του βιβλίου.	
97	Μεταγράφεται.	73. Πού μένεις;	Ως έχει. Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών Στοίχιση δεξιά	
98	Μεταγράφεται.	74. Οι φίλοι μου οι αριθμοί	Ως έχει.	
99	Μεταγράφεται.	75. Ακούω και διαβάζω	Διατηρούνται όλα τα δεδομένα. Για να δώσουμε έμφαση στις απαγορευτικές εκφράσεις, οι οποίες είναι έντονες και υπογραμμισμένες στο κείμενο τις βάζουμε μέσα σε παρένθεση,	Δεν έχουμε στο Braille έντονη και υπογραμμισμένη ή πλάγια γραφή. Χρησιμοποιούμε άλλους διακριτικούς τρόπους για να τραβήξουμε την προσοχή π.χ. παρένθεση ή «/».
100 - 101	Μεταγράφεται.	76. Η λογοτεχνία μας	Ως έχει, αλλά στη σελ 101 στην άσκηση η εκφώνηση γίνεται: «Βρες το σωστό».	
102-103	Μεταγράφονται.	77. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί	Αφαιρούνται οι εικόνες και η αρίθμησή τους δίπλα από τις φράσεις.	Οι εικόνες στην ουσία δείχνουν αυτό που λένε οι φράσεις. Εφόσον, λοιπόν, δεν δίνουν κάποια επιπλέον πληροφορία μπορούν να αφαιρεθούν.
104-105	Μεταγράφονται.	78. Περιγράψω	Ως έχουν.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

		79. Ρωτάω – Απαντάω	
106-107	Μεταγράφεται.	80. Ένα Ι – Πολλά ΙΙΙ	Οι στήλες οι πίνακες και τα γραφικά αφαιρούνται και γράφονται σε παράταξη το ένα κάτω από το άλλο.
108 – 109	Μεταγράφεται.	81. Πολιτισμός	Ως έχουν. Διατηρούνται όλα τα δεδομένα. Οι εικόνες που έχουν τα αθλήματα μπορούν να συζητηθούν προφορικά με το δάσκαλο.
110	Μεταγράφεται.	82. Περιγράφω	Διατηρούνται όλα τα δεδομένα, αλλά βάζουμε τις υπογραμμισμένες λέξεις σε παρενθέσεις και δίπλα με παύλα το απαρέμφοτο.
111	Μεταγράφεται.	Εγώ	Χωρίζουμε τις στήλες και δίνουμε τα ρήματα το ένα κάτω από το άλλο, π.χ. Πήγαινα – πηγαίναμε Έκανα – κάναμε Μάζευα – μαζεύαμε κ.λπ. Άρα η εκφώνηση μπορεί να γίνει «Χρησιμοποίησε τα παρακάτω ρήματα» και να αφαιρεθεί ο πίνακας.
112	Μεταγράφεται.	83. Θυμάσαι Αλεξάνδρα;	Ως έχει. Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			«Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών Στοιχισή δεξιά	
113- 114 -115 -116	Μεταγράφονται.	84. Τα στρατιωτάκια Ένα Ι – Πολλά ΙΙΙ	Οι στήλες, οι πίνακες και τα γραφικά αφαιρούνται και γράφονται σε παράταξη το ένα κάτω από το άλλο. Γράφουμε, όταν χρειάζεται το γένος, τον αριθμό ή το πρόσωπο, γιατί δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σύμβολα. Οι καταλήξεις, όπου αυτές τονίζονται, χωρίζονται με παύλα στο Braille.	
117	Μεταγράφεται.	85. Καλημέρα Βασιλιά	Ως έχει.	
118 -119 - 120 - 121	Μεταγράφεται.	86. Ακούω και διαβάζω 87. Ακούω και διαβάζω 88. Ακούω και διαβάζω 89. Ακούω και διαβάζω	Διατηρούνται όλα τα δεδομένα και βάζουμε τις υπογραμμισμένες λέξεις σε παρενθέσεις και δίπλα ακριβώς με παύλα το απαρέμφοτο.	
122-123 - 124	Μεταγράφεται.	90. Ο Πέτρος ο ψαράς 91. Η κατασκήνωση 93. Η Γερακίνα	Ως έχουν.	
125	Μεταγράφεται.	94. Πώς σε λένε; Διατηρούνται τα δεδομένα των πλεγμάτων και ό,τι αναγράφεται στα συννεφάκια.	Η εκφώνηση του α) Βάλε έναν κύκλο στα κ, ζ, χ και του β) Βάλε έναν κύκλο στα Κ, Ξ, Χ προτείνεται να γίνει: α) Δείξε τα κ, ζ, χ και β)	Στη γραφή Braille μπορεί το ΑμεΠΟ να δείξει το ζητούμενο (ανάγλυφο γράμμα) και να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			Δείξε τα Κ, Ξ, Χ.	
126	Μεταγράφεται.	95. Οι φίλοι μου τα γράμματα	Προτείνεται αλλαγή αντίστοιχα στα α), β), γ) ως εξής: «Γράψε το κ και διάλεξε αν θα είναι πράσινο, κίτρινο ή μπλε και γράψε δίπλα το όνομά του».	Τροποποίηση για να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος.
127	Μεταγράφεται.	96. Γράφω ελληνικά	Τα γράμματα αποδίδονται σε Braille.	
128	Μεταγράφεται.	97. Κάνω ασκήσεις Αλλάζει αρκετά.	Αλλάζει όλη η εκφώνηση. Προτείνεται να γίνει: «Ένωσε τα 2 γράμματα και γράψε δίπλα τη λεξούλα που σχηματίζεται», π.χ. κ + ι = κ + η = κ + ου = κ.λπ.	Λόγω του ότι στηρίζεται στην εικόνα του δέντρου, προτείνεται η συγκεκριμένη αλλαγή για να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος.
129 – 130	Μεταγράφεται.	98. Οι λέξεις και οι προτάσεις	Δίνονται όλα τα δεδομένα όμως χωρίς τις εικόνες. Διατηρείται η αρίθμηση, γιατί μας είναι χρήσιμη στην άσκηση στη σελίδα 131.	
131	Μεταγράφεται.	99. Οι λέξεις και οι προτάσεις	Ως έχει.	
132 -133-134	Μεταγράφεται.	100. Ακούω – προφέρω – γράφω 101. Ακούω και διαβάζω Ακούω και διαβάζω	Ως έχουν.	
135 - 136	Μεταγράφεται.	102. Κάνω ασκήσεις	Η εκφώνηση από «σημείωσε το σωστό» γίνεται: «βρες το σωστό».	
137	Μεταγράφεται.	103. Πώς σε λένε; Διατηρούνται τα δεδομένα των	Η εκφώνηση του α) Βάλε έναν κύκλο στα γ, ψ, δ, θ και του β) Βάλε	Στη γραφή Braille μπορεί το ΑμεΠΟ να δείξει το ζητούμενο (ανάγλυφο γράμμα)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

		πλεγμάτων και ό,τι αναγράφεται στα συννεφάκια.	έναν κύκλο στα Γ, Δ, Ψ, Θ προτείνεται να γίνει: α) Δείξε τα γ, ψ, δ, θ και β) Δείξε τα Γ, Ψ, Δ, Θ.	και να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος).
138 -139	Μεταγράφεται.	104. Οι φίλοι μου τα γράμματα 105. Οι φίλοι μου τα γράμματα	Προτείνεται αλλαγή αντίστοιχα στα α) β) γ) ως εξής: «Γράψε το γ και διάλεξε αν θα είναι κόκκινο, κίτρινο ή μπλε και γράψε δίπλα το όνομά του».	Τροποποίηση για να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος
140	Μεταγράφεται.	106. Γράφω ελληνικά	Τα δίνουμε σε γραφή Braille.	
141 - 147	Μεταγράφεται.	107. Οι λέξεις και οι προτάσεις 108. Οι λέξεις και οι προτάσεις 109. Ακούω – προφέρω – γράφω 110. Ακούω – προφέρω – γράφω 111. Ακούω και διαβάζω 112. Κάνω ασκήσεις	Ως έχουν δεν έχουμε αλλαγές.	
148	Μεταγράφεται.	113. Πώς σε λένε; Διατηρούνται τα δεδομένα των πλεγμάτων και ό,τι αναγράφεται στα συννεφάκια.	Η εκφώνηση του α) Βάλε έναν κύκλο στα β και φ και του β) Βάλε έναν κύκλο στα Β και Φ προτείνεται να γίνει: α) Δείξε τα β και φ και β) Δείξε τα Β και Φ.	Στη γραφή Braille μπορεί το ΑμεΠΟ να δείξει το ζητούμενο (ανάγλυφο γράμμα) και να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος).
149	Μεταγράφεται.	114. Οι φίλοι μου τα γράμματα	Προτείνεται αλλαγή αντίστοιχα στα α) β) γ) ως εξής: «Γράψε το β και διάλεξε αν θα είναι καφέ, πράσινο ή κίτρινο και γράψε δίπλα το όνομά του».	Τροποποίηση για να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος
150	Μεταγράφεται.	115. Γράφω ελληνικά	Τα δίνουμε σε γραφή Braille.	
151-152-153	Μεταγράφεται.	116. Οι λέξεις και οι προτάσεις 117. Ακούω – προφέρω – γράφω	Ως έχουν.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

154 - 155 -156	Μεταγράφεται.	118. Ακούω και διαβάζω 119. Κάνω ασκήσεις	118. Ως έχει. 119. Το «σημείωσε το σωστό» γίνεται «βρες το σωστό».	
157	Μεταγράφεται.	120. Γεια χαρά!	Ως έχει. Το σύμβολο «ακουστικό» γράφεται «Ακούω». Παράθεση των στίχων σε σειρά με πλάγια κάθετη ενδιάμεσα για να δηλωθεί η εναλλαγή τους. Εισαγωγή: κενής σειράς μεταξύ των στροφών Στοίχιση δεξιά	
158 – 179	Μεταγράφονται.	121. Τα Ουσιαστικά 122. Τα επίθετα 123. Παραθετικά 124. Μετοχές 125. Τα ρήματά μου 126. Λεξιλόγιο	Θα μπορούσε να μην ενσωματωθεί στο κυρίως μέρος του βιβλίου και να δοθεί ως παράρτημα (ξεχωριστός τόμος) ή companion, γιατί αν υποθέσουμε ότι τα περιεχόμενα θα μπουν στο τέλος του τόμου Braille θα είναι πολύ μεγάλος όγκος για να τον χειριστεί ο μαθητής.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

5. «ΑΣΤΕΡΙΑΣ 2»

5.2. Γραπτές ασκήσεις

ΣΕΛΙΔΕΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
7	Μεταγράφεται.	1. Πρώτη μέρα στο σχολείο Άσκηση 1	Όπου «βάλε σταυρό» γίνεται «βάλε Χ».	
8	Μεταγράφεται.	Άσκηση 2	Αλλάζει η εκφώνηση και γίνεται: «Συμπλήρωσε τις μικρές λεξούλες που λείπουν και βάλε σε παρένθεση τις λέξεις όλο, όλα».	
9	Μεταγράφεται.	Άσκηση 3, 4	Ως έχει.	
10	Μεταγράφεται.	Άσκηση 5α, 5β, 6	5α ως έχει. Η 5β διαμορφώνεται ως εξής: «Βάλε τις λέξεις της άσκησης 5α στην ομάδα που τους ταιριάζει». Π.χ. 1 ^η ομάδα: (η) α) ένα ... (η έδρα) ..... β) πολλά... (οι έδρες) ..... 2 ^η ομάδα: (το) α) ένα.... (το φιλί)	Δίνουμε τα δεδομένα των στηλών σε παράταξη για να διευκολύνουμε την κατανόηση της άσκησης (κάθετη ομαδοποίηση) από το μαθητή με πρόβλημα όρασης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			..... β) πολλά.....(τα φιλιά)	
11-12	Μεταγράφεται.	Άσκηση 7α, 7β, 7γ	Δίνουμε την ίδια εκφώνηση και στις δύο ασκήσεις «Συμπλήρωσε ό,τι λείπει όπως στο παράδειγμα» και η άσκηση αποδίδεται στο Braille ως εξής: Π.χ. Παράδειγμα α. Πριν πήγαμε στο σχολείο. β. Τώρα πηγαίνουμε .... γ. Μετά θα πάμε .... 1. α. Πριν.....στην έδρα β..... γ..... 2. α. Πριν....στο μάθημα β. γ. κ.λπ.	
12	Μεταγράφεται.	Άσκηση 8α	Το «συμπληρώνω τις τρεις στήλες» γίνεται «συμπληρώνω τα κενά. Το ρήμα Δίνω». Οι στήλες μπαίνουν σε διάταξη η μία κάτω από την άλλη.	
13	Μεταγράφεται.	Άσκηση 8β, 9, 10	Η 8β και 10 ως έχουν. Στην 9 το «συμπλήρωσε τον	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			πίνακα» γίνεται «συμπλήρωσε τα κενά».	
14	Μεταγράφεται.	Η μικρή ιστορία: Η πρώτη μέρα στο σχολείο	Ως έχει.	
15	Μεταγράφεται.	2. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 11	Η εκφώνηση αλλάζει και γίνεται: «Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα». Τα σύμβολα δίνονται με τα εγώ, εσύ, αυτός σε παρένθεση και οι στήλες μπαίνουν η μία κάτω από την άλλη σε παράταξη.	
16	Μεταγράφεται.	Άσκηση 12	Ως έχει.	
17	Μεταγράφεται.	Άσκηση 13	Τα δεδομένα δίνονται ως έχουν. Ο πίνακας αφαιρείται και χρησιμοποιούμε αντί για σύμβολα τα αρσενικό/θηλυκό/ουδέτερο/ενικός/πληθυντικός. Π.χ. Ενικός αριθμός Αρσενικό: (ο) πολύς (ο) λίγος Θηλυκό: (η) πολλή (η) λίγη Ουδέτερο: (το) πολύ (το) λίγο Πληθυντικός αριθμός	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

			Αρσενικό: (οι) πολλοί (οι) λίγοι Θηλυκό: (οι) πολλές κ.ο.κ	
18-19	Μεταγράφεται.	Άσκηση 14, 15	Ως έχουν. Και εδώ επίσης τα σύμβολα δίνονται με το <i>εγώ, εσύ, αυτός</i> σε παρένθεση.	
19	Αφαιρείται.	Άσκηση «Ζωγραφίζω»		Λόγω οπτικής αναπηρίας
20	Μεταγράφεται.	7. Οι λέξεις και οι προτάσεις Άσκηση 16	Ως έχει.	
21	Μεταγράφεται.	8. Ήλιε, ήλιε πού είσαι τώρα; Άσκηση 17, 18	Ως έχουν.	
22-23-24-25-26	Μεταγράφεται.	13. Ρωτάω – Απαντάω 14. Πολιτισμός 17-18-19-20 Περιγράφω Άσκηση 19, 20, 21, 22, 23	Ως έχουν.	
27	Αφαιρείται.	22. Ρωτάω – Απαντάω Άσκηση 24		Η άσκηση στηρίζεται σε εικόνες. Αν κριθεί αναγκαίο, διατηρούνται μόνο τα δεδομένα του πίνακα με τα αντίθετα στην αρχή.
28-29	Μεταγράφεται.	24. Εικόνα - Συζήτηση Άσκηση 25	Ο τίτλος αλλάζει και γίνεται σκέτο «Συζήτηση». Η εκφώνηση της άσκησης αλλάζει: «Συμπλήρωσε τις λέξεις». Αφαιρείται από την εκφώνηση το β σκέλος με την αρίθμηση και τις εικόνες.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

30	Μεταγράφεται.	25. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 26α	Δίνουμε με αριθμούς (ψηφιακά) την ώρα που υποδεικνύουν τα ρολόγια. Π.χ. 1.00 3.00 3.30 κ.λπ.	Λόγω του ότι σε τόσο μικρή ηλικία δεν ξέρουμε αν ο μαθητής είναι σε θέση να γνωρίζει την ώρα ως 13.00, 14.00, 15.30, την δίνουμε με το 1, 2, 3 και βάζουμε σε παρένθεση αν είναι πρωί ή απόγευμα.
31	Μεταγράφεται.	Άσκηση 26β, 27	Στην 26β η εκφώνηση γίνεται: «συμπλήρωσε τα κενά ολογράφως με την ώρα που σου δίνεται» (τη δίνουμε με αριθμούς ψηφιακά). Η 27 ως έχει.	
32	Μεταγράφεται.	26. Περιγράφω Άσκηση 28	Η εκφώνηση αλλάζει και γίνεται: «Ένα ή πολλά; Ένα ή κανένα; Συμπλήρωσε τα κενά». Χρησιμοποιούμε την περιγραφή των λέξεων στις εικόνες για την άσκηση. Π.χ. Παράδειγμα: Υπάρχει ένα μαχαίρι. Δεν υπάρχει κανένα μαχαίρι. Υπάρχουν πολλά μαχαίρια. Δεν υπάρχουν μαχαίρια. 1) Υπάρχει ένα πιρούνι. Δεν..... 2) ..... Δεν υπάρχουν σπίτια 3) Υπάρχουν πολλά ποτήρια Δεν..... κ.λπ.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

33	Μεταγράφεται.	Άσκηση 29	Η εκφώνηση γίνεται: «Πόσα είναι; Πόσα βλέπεις; Απάντησε με τα ρήματα <i>είναι</i> και <i>βλέπω</i> » (περιγράφουμε τις λέξεις από τις εικόνες μέσα σε παρένθεση). Π.χ. Παράδειγμα: Είναι ένα λουλούδι. Βλέπω ένα λουλούδι. Είναι πολλά λουλούδια. Βλέπω πολλά λουλούδια. 1. (ψάρι) Είναι... Βλέπω... 2. (ψάρια) Είναι.... ..... κ.λπ.	Το <i>βλέπω</i> το χρησιμοποιούμε χωρίς πρόβλημα, όταν έχουμε μαθητή με πρόβλημα όρασης, το χρησιμοποιεί και ο ίδιος και έχει για το μαθητή την έννοια «αντιλαμβάνομαι, παρατηρώ». Εδώ ειδικά το ζητούμενο είναι η χρήση του ίδιου του ρήματος άρα είναι απαραίτητη η χρήση του. Σε άλλες περιπτώσεις όπου το <i>βλέπω</i> απευθύνεται στην ίδια την αίσθηση της όρασης τότε το αντικαθιστούμε με το <i>ακούω</i> , <i>παρατηρώ</i> ή ό,τι άλλο ταιριάζει στην περίπτωση.
34	Μεταγράφεται.	Άσκηση 30	Το ίδιο με την άσκηση 29	
35	Μεταγράφεται.	Άσκηση 31	Το ίδιο με την άσκηση 29	
36	Μεταγράφεται.	27. Μ' αρέσει, μ' αρέσουν Άσκηση 32	Ως έχει.	
37	Μεταγράφονται.	28. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 33	Ως έχει.	
38	Μεταγράφεται.	Άσκηση 34	Ως έχει.	
39 - 40- 41- 42 - 43 -44 - 45	Μεταγράφεται.	29. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί Άσκηση 35	Η εκφώνηση γίνεται: «Κάνε διαλόγους όπως στο παράδειγμα» (αφαιρείται το «για κάθε εικόνα») 1) Ζωγραφίζω τον αστερία 2) Χρωματίζω το α 3) κ.λπ.	Στη συγκεκριμένη άσκηση έχουμε από την ίδια την άσκηση λεκτική περιγραφή για κάθε εικόνα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

45	Μεταγράφεται.	Άσκηση 36	Ως έχει (τα σύμβολα γίνονται <i>εγώ, εσύ, αυτός</i> μέσα σε παρένθεση).	
46 - 47	Μεταγράφονται.	Άσκηση 37	Ως έχει (τα σύμβολα γίνονται <i>εγώ, εσύ, αυτός</i> μέσα σε παρένθεση).	
48 – 49 – 50 – 51 - 52 – 53 – 54 – 55	Μεταγράφεται.	Άσκηση 38, 39, 40, 41	Ως έχουν (όπου υπάρχουν σύμβολα γίνονται <i>εγώ, ες, ύ</i> αυτός μέσα σε παρένθεση).	
56 - 57	Μεταγράφονται.	31. Πολιτισμός Άσκηση 42	Το «σημείωσε το σωστό» γίνεται «βρες το σωστό».	
58	Μεταγράφεται.	32. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 43	Ως έχει. Αλλά τα έντονα γράμματα, όπου υπάρχουν, μπαίνουν σε παρένθεση. Το σήμα ≠ αναγράφεται λεκτικά «αντίθετο».	
59	Αφαιρείται.	Άσκηση 44		Στηρίζεται σε σχεδιάγραμμα./χάρτη πλάνο (οπτική άσκηση).
60 – 61 – 62	Μεταγράφονται.	36. Μόνος στο σπίτι 41. Οι λέξεις και οι προτάσεις Άσκηση 45, 46	Ως έχουν. Αλλά στο ε) σελίδα 62 αφαιρείται το «...που είναι μέσα στα δύο πλαίσια στη σελ.62», επειδή τα έχουμε διαμορφώσει και δίνουμε εδώ εμείς γραπτά κατευθείαν τις λέξεις που αφορούν την άσκηση.	
63	Αφαιρείται.	42. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 47		Στηρίζεται σε εικόνες που είναι δύσκολο να αποδοθούν.
64 - 65	Μεταγράφονται.	43. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 48, 49, 50	Ως έχουν.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

66	Αφαιρείται.	51. Πολιτισμός Άσκηση 51		Ζωγραφική
67- 68 - 69 - 70	Μεταγράφονται.	52. Ρωτάω – Απαντάω Άσκηση 52, 53, 54	Ως έχουν.	
71 -72 - 73	Μεταγράφονται.	Άσκηση 56, 57	Ως έχουν, αλλά δεν χρησιμοποιούμε τα πλαίσια με τις φωτογραφίες.	
74	Μεταγράφεται.	54. Μέσα στο σπίτι υπάρχουν Άσκηση 58, 59	Η 58 γίνεται: «Συμπλήρωσε τα κενά με τα επίθετα που είναι μέσα στις παρενθέσεις». Η 59 αφαιρείται (στηρίζεται σε εικόνα).	
75-76-77-78-79-80	Μεταγράφονται.	56. Ρωτάω – Απαντάω 57. Ρωτάω – Απαντάω 58. Ρωτάω – Απαντάω 59. Ρωτάω – Απαντάω Άσκηση 60α,60β,61,62,63,64,65,66,67,68,69	Ως έχουν.	
81	Μεταγράφεται.	62. Ακούω και Διαβάζω Άσκηση 70	Η εκφώνηση γίνεται: «Συμπλήρωσε το κείμενο με τα ρήματα. Στη συνέχεια σκέψου και γράψε τι μπορεί να λένε στο Μίλτο ο νονός του και η νονά του».	
82	Αφαιρείται.	Άσκηση 152, 153α	Η άσκηση λέει «γράψε εδώ το γράμμα που λέει η άσκηση του βιβλίου στη σελίδα 84».	Ένα τυφλό άτομο γράφει ούτως ή άλλως σε δικό του χαρτί τις ασκήσεις του στη μηχανή Braille. Άρα δεν έχει λόγο να υπάρχει στο βιβλίο Braille.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

83-84	Μεταγράφεται.	65. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί Άσκηση 72	Η εκφώνηση αλλάζει και γίνεται: «Κάνε για κάθε ρήμα που σου δίνεται διαλόγους όπως στο παράδειγμα» 1) περπατάω 2) σταματάω 3) σηκώνομαι κ.λπ.	
85-86-87-88	Μεταγράφονται.	66. Ρωτάω – Απαντάω Άσκηση 73	Ως έχουν.	
89	Αφαιρείται.	Άσκηση 74	Αφαιρείται ως άσκηση (το πρώτο σκέλος), αλλά διατηρείται το δεύτερο σκέλος με τα ρήματα <i>ζωγραφίζω, κόβω</i> γιατί μας ενδιαφέρουν οι κλίσεις των ρημάτων στον αόριστο.	
90-91	Μεταγράφεται.	Άσκηση 75	Αλλάζει η εκφώνηση και γίνεται: «Συμπλήρωσε τα κενά στους μικρούς διαλόγους. Αντικατάστησε τις λέξεις στην παρένθεση».	Λόγω του ότι δεν έχουμε υπογράμμιση στο Braille, όπως έχουμε αναφέρει.
92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111	Μεταγράφεται.	69. Ρωτάω – Απαντάω 73. Πού μένεις; 75. Ακούω και διαβάζω 76. Λογοτεχνία 77. Είναι δύσκολο να είσαι παιδί Άσκηση 76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,	Ως έχουν. Αφαιρείται στη σελίδα 111 η άσκηση «πες προφορικά τι κάνει ο Μίμης σε κάθε εικόνα».	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

112	Αφαιρείται.	78. Περιγράφω Άσκηση 92	Η άσκηση λέει «γράψε εδώ το γράμμα που λέει η άσκηση του βιβλίου στη σελίδα 104».	Ένα τυφλό άτομο γράφει ούτως ή άλλως σε δικό του χαρτί τις ασκήσεις του στη μηχανή Braille. Άρα δεν έχει λόγο να υπάρχει στο βιβλίο Braille.
113	Μεταγράφονται.	79. Ρωτάω - Απαντάω Άσκηση 93 ^α , 93β	Διατηρείται ως έχει η 93 ^α Αφαιρούμε την 93β γιατί στηρίζεται σε εικόνα	
114	Αφαιρείται.	Άσκηση	Η άσκηση λέει «ζωγράφισε κάτι από τις διακοπές σου».	
115	Μεταγράφεται.	80. Ένα - Πολλά Άσκηση 94α	Αλλάζει η εκφώνηση σε: «Γράψτε την αιτιατική ενικού και πληθυντικού των ονομάτων που είναι στις σελίδες 106-107 του βιβλίου και στη συνέχεια συμπληρώστε τα κενά».	
116	Αφαιρείται.	Άσκηση 94β		Βασίζεται σε εικόνες.
117 – 118-119	Μεταγράφονται.	81. Πολιτισμός 82. Περιγράφω Άσκηση 95, 96	Ως έχουν.	
120-121	Μεταγράφονται.	Άσκηση 97α,97β	Η 97α ως έχει. Στην 97β αφαιρείται το σταυρόλεξο και η εκφώνηση γίνεται: «Σχημάτισε τις μετοχές των ρημάτων α) τρέχω – παίζω – μιλώ και β) πίνω – τραγουδώ – γελώ. Πριν κάνεις την άσκηση διάβασε τι λέει η επόμενη σελίδα».	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

122	Μεταγράφεται.	Άσκηση	Η εκφώνηση αλλάζει και γίνεται: «Παρατήρησε τις καταλήξεις των ρημάτων τραγουδώ, γελώ, μιλώ, χοροπηδώ».	Στο Braille θα αποδώσουμε τις καταλήξεις με παύλα διαχωρισμού, επειδή δεν μπορούμε να έχουμε μπλε γράμματα ή έντονη γραφή.
123	Μεταγράφεται.	Άσκηση 97γ,97δ	Η 97γ ως έχει. Στη 97δ μπορεί να μείνει μόνο η εκφώνηση της άσκησης χωρίς όμως αναφορά στις εικόνες: Π.χ. «Γράψε πώς πέρασες την Κυριακή».	
124-125-126-127-128	Μεταγράφεται.	83. Θυμάσαι Αλεξάνδρα 84. Τα στρατιωτάκια Άσκηση 98,99	Ως έχουν. Στη σελίδα 128 αφαιρείται το «πες τι βλέπεις στην εικόνα».	
129	Μεταγράφεται.	86. Ακούω και διαβάζω Άσκηση 100	Ως έχει.	
130	Αφαιρείται.	Άσκηση	«Τι φοράει και τι κρατάει ο γάτος – γιατρός; Χρωμάτισε τις άσπρες κότες και το γιατρό».	Βασίζεται σε εικόνα.
131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141	Μεταγράφεται.	87. Ακούω και διαβάζω 88. Ακούω και διαβάζω 89. Ακούω και διαβάζω 90. Ο Πέτρος ο ψαράς 91. Η κατασκήνωση 93. Η Γερακίνα Άσκηση 101,102,103,104,105,106,	Ως έχουν.	
142-143	Μεταγράφεται.	98. Οι λέξεις και οι προτάσεις	Διατηρείται η άσκηση, αλλά δίνουμε	Δυστυχώς πρέπει να «θυσιάσουμε» μέρος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

		Άσκηση 107	με λέξεις τις εικόνες και τα παιδιά συμπληρώνουν τα ρήματα.	του ζητούμενου λεξιλογίου, γιατί δε θα μπορέσει ο τυφλός μαθητής να κάνει την άσκηση. Σε κάποιες περιπτώσεις γράφουμε την άσκηση ως έχει και ζητείται ο δάσκαλος να περιγράψει την εικόνα στη μητρική γλώσσα του μαθητή.
144-145-146-147	Μεταγράφονται.	101. Ακούω και διαβάζω Άσκηση 108,109	Ως έχουν, αλλά στη σελίδα 147 αφαιρείται το «ζωγράφισε».	
148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159	Μεταγράφονται.	107. Οι λέξεις και οι προτάσεις 111. Ακούω και διαβάζω 116. Οι λέξεις και οι προτάσεις 118. Ακούω και διαβάζω 123. Τα ουσιαστικά Άσκηση 110, 111,112,113,114,115	Ως έχουν.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, © 2013-2014

Στο πλαίσιο της Πράξης:

**«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι.Ν.Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες

Η ομάδα εργασίας:

Κατερίνα Αθανασιάδου, Επιστημονική συνεργάτιδα του Κ.Ε.Γ., Διδάσκουσα και Επιστημονική Υπεύθυνη στο Κ.Ε.Α.Τ. Θεσσαλονίκης Πτυχίο Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ., Μ.Δ.Ε. στη Διδακτική & Μεθοδολογία

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)